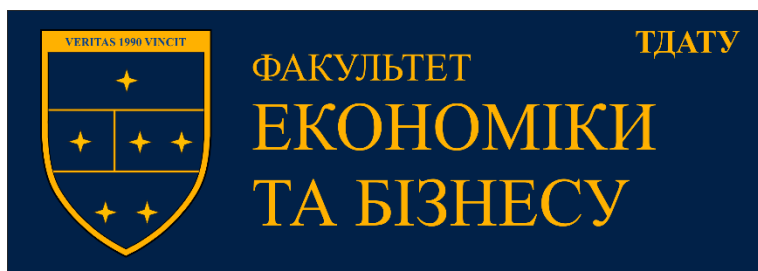

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ТА СТУДЕНТІВ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МАГІСТРАНТІВ І СТУДЕНТІВ**

**За підсумками наукових досліджень 2019 року
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ**

Мелітополь 2019

УДК 621

Всеукраїнська науково-технічна конференція магістрантів і студентів ТДАТУ.
Факультет економіки та бізнесу: всеукраїнська науково-технічна конференція, збірник тез доповідей. м. Мелітополь, 18-22 листопада 2019 року. – Мелітополь: ТДАТУ імені Дмитра Моторного, 2019. – **254 с.**

У збірнику представлено виклад тез доповідей і повідомлень поданих на всеукраїнську науково-технічну конференцію магістрантів і студентів Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

Тези доповідей та повідомлень подані в авторському варіанті.

Відповідальність за представлений матеріал несуть автори та їх наукові керівники.

Секція – УЧАСТЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Секція – ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

Секція – ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Секція – ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

Секція – МЕНЕДЖМЕНТ

Секція – ЕКОНОМІКА, ТУРИЗМ

Секція – МАРКЕТИНГ

Матеріали для завантаження розміщені за наступними посиланням:

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/rada-molodyh-vchenyh-ta-studentiv/> - *сторінка Ради молодих учених та студентів ТДАТУ*

<http://www.tsatu.edu.ua/nauka/n/naukovi-vydannja/> - *«Наукові видання» ТДАТУ*

Відповідальний за випуск к.е.н., доцент Демченко І.В.

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ «УЧАСТЬ МОЛОДІ У РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ»

1. Іванова Т.О. Вплив правового менталітету та правових традицій на формування особливостей правового виховання у країнах Заходу та Сходу	9
2. Катрич Н.В. Формування креативної особистості за сучасних умов розвитку Суспільства	11
3. Козир А. Фермерство в Україні: історичні передумови, перспективи, державна Підтримка	13
4. Коцюба С.І. Аналіз особливостей вирішення земельних спорів	14
5. Крись А. Розвиток освітньої системи в умовах децентралізації	16
6. Лупандіна Г.М. Сутність державного управління гуманітарною сферою в Україні	19
7. Любинський О.О. Кадрова політика державної служби України	21
8. Налбат О. Державне регулювання аграрного сектору економіки України	22
9. Онофраш К.М. Формування масової культури за доби глобалізації	23
10. Самофалов Д.В. Інноваційно-інвестиційна політика країн, що розвиваються	25
11. Самофалов Д.В. Концепція державного регулювання галузі вищої освіти: сучасний аспект	27
12. Саржан А.С. Мораль як основа розвитку сучасного підприємництва	28
13. Саржан А.С. Державне регулювання розвитку дошкільної освіти в ОТГ	30
14. Смелянский Д. Мультикультурное городское сообщество как залог успешного развития государства	31
15. Стрельченко М.В. Теоретико-правове дослідження поняття контракту як форми трудового договору	34
16. Танасова Н.С. Механізми державного управління сфери охорони здоров'я	36

СЕКЦІЯ «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

1. Бас Д.П. Внутрішня бухгалтерська звітність підприємств	39
2. Бас Д.П. Нові тренди бухгалтерського обліку	40
3. Биковська А.А. Концепція «інтернет речей»	41
4. Биковська А.А. Розвиток аудиту в Україні у контексті євроінтеграції	42
5. Греченко Р.І. Обліково-аналітичне забезпечення управління основними засобами підприємства	43
6. Греченко Р.І. Обліково-аналітичне забезпечення стратегії розвитку підприємства	44
7. Єгикян А.Р. Удосконалення обліку вексельних операцій	45
8. Єльцова Ю.Ю. Роль облікової інформації в управлінні підприємством	46
9. Зуєв В.С. Планування аудиту згідно МСА	47
10. Зуєва Ю.Є. Планування аудиту фінансової звітності кредитної спілки: практика застосування МСА	48
11. Корець К.А. Особливості обліку доробки зернових культур	49
12. Кравчук А.В. Управлінський облік в частині обліку витрат на виробництво продукції рослинництва, його удосконалення	50
13. Кузьміна М.О. Основні вимоги до складання аудиторського звіту згідно МСА 700 «Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності»	51
14. Мальченко М.Ю. Бухгалтерський облік як інформаційна система для управління підприємством	52
15. Мальченко М.Ю. Бухгалтерська звітність	53

16. Михайличенко І.В. Аудиторська діяльність в Україні із запровадженням МСА 500 "Аудиторські докази"	54
17. Ніколова О.А. Розвиток аудиторської діяльності в Україні із запровадженням міжнародних стандартів аудиту	55
18. Ніколова О.А. Тенденції розвитку організації бухгалтерського обліку	56
19. Носаченко І.М. Статистична звітність у транспорті	57
20. Овдієнко В.В. Аудиторські процедури як джерело одержання доказів в аудиті	58
21. Патяка Т.А. Особливості обліку в неприбуткових установах	59
22. Романенко Є.Г. Умови забезпечення керованого впливу міжнародних стандартів аудиту на ефективність діяльності малого бізнесу в регіонах України	60
23. Самохвалова А.Ю. Сутність та оцінка фінансового стану підприємства	61
24. Стоєва Т.С. Роль прогнозування в процесі прийняття управлінських рішень	62
25. Тригубляк А.В. Облікова сутність фінансового результату	63
26. Туляганов С.Б. Професійна поведінка аудитора	64
27. Шварик О.М. Вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками	65
28. Шварик О.М. Єдиний податок платників 3 групи: облік та звітність	66
29. Шварик О.М. Особливості обліку паливо-мастильних матеріалів на автотранспортних підприємствах	67
30. Шевченко О.І. Міжнародний стандарт аудиту 700	68
31. Шутєєв С.С. Удосконалення теорії бухгалтерського обліку цінних паперів	69
32. Щербаков К.С. Оподаткування та звітність неприбуткових установ	70
33. Щербаков К.С. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів	71

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ»

1. Андрущенко С.В. Сучасні види інтернет реклами	72
2. Бенько В.В. Удосконалення комунікаційної стратегії підприємства	73
3. Бріцин А. О. Антикризовий контроль комунікаційних каналів	74
4. Веселов А. Ю. Управління онлайн-репутацією підприємства	75
5. Вовк І.В. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	76
6. Гребельна Г.В. Маркетингові дослідження діяльності ПРАТ «Дніпропетровський комбінат харчових концентратів» на ринку кави	77
7. Гребельна Г.В. Перспективи розвитку кавового бізнесу в запорізькій області	78
8. Дорошенко М. Функції упакування у процесі товароруку	79
9. Дударева А.В. Маркетингове дослідження ринку морозива	80
10. Іванов І. Принципи бездоганного маркетолога	81
11. Іванова Т. Тенденції розвитку пивного ринку України	82
12. Кашуба Н.І. Маркетингові онлайн комунікації	83
13. Краєва О.В. Роль ПАТ «Звенигород» на ринку твердих сирів	84
14. Краєва О. Упаковка як найбільш ефективний засіб та носій реклами товару-новинки	85
15. Крутікова А.О. Найефективніші комунікаційні методи на прикладі ПП «Завод двигун»	86
16. Крутікова А.О. Ребрендинг, необхідність та мета	87
17. Лебедка А.А. Стратегічний аналіз хлібопекарського підприємства	89
18. Михайлова М.С. Психологія кольору, як новітній інструмент маркетингових Комунікацій	90
19. Пазенко П.О. Маркетингове дослідження діяльності ПРАТ «Карлсберг» на ринку пива	91
20. Пазенко П.О. Сучасні засоби рекламування на ринку пива	92

21. Плясецька В.Р. Дослідження конкурентоспроможності ПАТ «Львівська кондитерська фабрика «Світоч» на ринку кондитерських виробів	93
22. Плясецька В.Р. Інтегровані маркетингові комунікації мережі ресторанів «Lviv Croissants»	94
23. Плясецька В.Р. Спонсорство як синтетичний засіб маркетингових комунікацій	95
24. Пожидаєва І.С. Маркетингове дослідження діяльності ПАТ «Юрія» на ринку йогурту	96
25. Пожидаєва І.С. Інтернет-реклама як один із основних інструментів просування товарів на сучасному ринку	97
26. Приходько С.Д. Роль ТОВ «Глобинський м'ясокомбінат» на ринку ковбасних виробів	98
27. Сергєєва Ю.О. Реклама як ефективний інструмент маркетингу	99
28. Скачков С.В. Україна на світовому ринку молочної продукції: проблеми та перспективи розвитку	101
29. Стрюк О.Л. Удосконалення збутової стратегії підприємства	102
30. Фурса В.А. Маркетингові комунікації в соціальних мережах	103
31. Хасумікова Д.Р. Планування рекламного бюджету ТОВ «Мелітопольська трикотажна фабрика»	105
32. Хахасєва М.Е. Сегментування споживачів мінеральної води і вплив реклами на них	106

СЕКЦІЯ «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

1. Авраменко С.А. Реформування звітності з ПДФО та ЄСВ	107
2. Вичурова А.Р. Страхування в зарубіжних країнах	108
3. Горпинич В.В. Методичні підходи щодо управління активами і пасивами банку	110
4. Горпинич В.В. Медичне страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку	111
5. Горпинич В.В. Оподаткування криптовалюти в Україні	113
6. Григоренко А.О. ТОП-5 продуктів, які Україна експортує до ЄС	114
7. Гришко Р.С. Зміст поняття «банківська послуга»	115
8. Жечева А. 41 ФБ Критерії оцінки надійності банку	116
9. Зайцева О.С. Проблеми та перспективи розвитку страхування життя в Україні	117
10. Захарчук І.Ю. Звіт про управління: особливості складання та подання	119
11. Захарчук І.Ю. Єдиний рахунок для сплати податків та ЄСВ	120
12. Івченко А. 21 сФБ Якість кредитного портфелю банків України	121
13. Івченко А.Г. Розвиток медичного страхування: світовий та вітчизняний досвід	122
14. Клімова А.О. Інвестиційна привабливість ведення бізнесу в Україні	123
15. Клімова А.О. Фондовий ринок України: тенденції та перспективи	125
16. Клімова А.О. Зміст поняття страхування	126
17. Комарова К.О. Проблеми нарахування військового збору	127
18. Кравченко М.О. Зовнішні джерела фінансування санації	128
19. Ліпіна Р.Є. Фінансова безпека підприємства як основа його сталого розвитку	130
20. Ліпіна Р.Є. Тенденція змін валютного курсу гривні	131
21. Мазурова І. В. Зміст поняття «страхова послуга»	133
22. Мазурова І.В. Особливості застосування рро фізичними особами підприємцями	134
23. Мазурова І.В. Особливості державного регулювання у сфері ринків фінансових послуг України	135
24. Марченко К.Ю. Ринок кредитування в Україні	137
25. Марченко К.Ю. Роль актуаріїв у забезпеченні надійного страхового ринку України	138
26. Недорєзков А.І. Експорт України у 2017 році	139
27. Риженко Б. Прибутковість банківського бізнесу в Україні	140
28. Стоянчева Н. Аналіз депозитного портфелю банківських установ	141
29. Стоянчева Н.В. Сучасний стан майнового страхування в Україні	142

30. Тисленко В. Санаційний аудит в Україні	143
31. Хитров А.О. Фактори впливу на курсову стабільність гривні	144
32. Шафоростова В.А. Розвиток лізингових відносин в аграрному секторі України	145
33. Щевелєва О.В. Санація підприємства: основні підходи в сучасних умовах	147
34. Щевелєва О.В. Торговельно-економічне співробітництво України та Європейського Союзу	148

СЕКЦІЯ «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ»

1. Андріяшин В. Статистичні дослідження рівня заробітної плати в Україні	150
2. Білоконь С.О. Прийняття управлінських рішень	151
3. Борсук О. Проблеми ціноутворення і ціни на сільськогосподарську продукцію	152
4. Бріцин А.О. Імітаційне моделювання, як важливий інструмент менеджменту	153
5. Булаєва В. Аналіз ринку праці в Україні	154
6. Воробйова А.Г. Сучасний стан виробництва продукції рослинництва в Україні	155
7. Грабовська Я.О. Аналіз міграційних процесів в Україні	156
8. Гришко Р.С. Вплив витрат виробництва на результативність підприємства	157
9. Гришко Р.С. Інвестиційна активність у Запорізькій області	158
10. Дубініна В.О. Економічне обґрунтування доцільності технологічної інновації	159
11. Дубініна В.О. Моделювання економічних процесів та прийняття управлінських рішень	160
12. Зіняк О.Р. Тенденції розвитку малого бізнесу в Запорізькій області	161
13. Іванова О.Г. Ефективність використання ресурсного потенціалу особистого селянського господарства	162
14. Іванова О.Г. Переваги та недоліки імітаційного моделювання інвестиційних ризиків	163
15. Карюк А. Переваги і недоліки митного оподаткування в Україні	164
16. Кашуба Н.І. Важливість теорії ігор в економіці	165
17. Клімова А.О. Депозитні операції банків України	166
18. Клімова А.О. Стан інвестиційної привабливості України	167
19. Клінько Т.С. Шляхи і резерви підвищення прибутковості підприємства	168
20. Красєва О.В. Тенденції розвитку ринку сиру в Україні	169
21. Крамчанин А.Г. Теоретичні аспекти кореляційно-регресійного аналізу	170
22. Кризь А.О. Аналіз прибутку підприємств в умовах перехідної економіки	171
23. Ліпіна Р.Є. Технологія формування операційних бюджетів підприємства	172
24. Лисак Г.Є. Особливості ціноутворення на готельно-ресторанні послуги	173
25. Мазурова І.В. Сутність та тенденції державного боргу України	174
26. Мазурова І.В. Шляхи підвищення прибутковості діяльності підприємства	175
27. Марцун Я.С. Особливості формування світових цін	176
28. Михайлова М.С. Використання економіко-математичних моделей та методів для вирішення економічних задач	177
29. Недорєзков А.І. Економіко-статистичний аналіз ринку плодів	178
30. Панченко П. Аналіз обороту роздрібною торгівлі в Україні	179
31. Пославська М.М. Актуальність створення дитячого розважального центру	180
32. Смелянський Д.А. Управління робочим капіталом підприємства	181
33. Стрюк О.Л. Формування портфелів інвестиційних проектів	182
34. Ткаченко Р.О. Актуальні проблеми ціноутворення в сільськогосподарських підприємствах та державне регулювання цін	183
35. Фурса В.А. Застосування економіко - математичних методів	184
36. Чукіна К.Ю. Проблеми прямого інвестування за структурно-територіальним аспектом	185
37. Чукіна К.Ю. Шляхи підвищення ефективності використання персоналу	186

38. Шолох Н.О. Диверсифікація як один із шляхів підвищення ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах	187
39. Щєбликіна В.М. Статистичний аналіз сукупних доходів домогосподарств України	188
40. Щєбликіна В.М. Фактори впливу на ринкову ціну	189
41. Ясінська Н.В. Фактори підвищення ефективності діяльності підприємства	190

Секція «Менеджмент»

- 1. Бараннік Я.** Характеристика базових законів логіки
- 2. Бондаренко К.С.** Життєвий цикл організації
- 3. Вікторова В.С.** Формування системи адаптації молодих фахівців в організації
- 4. Горпинич В.** Зарубіжний досвід формування системи мотивації персоналу підприємства
- 5. Дорохов Д.О.** Основні напрями кадрового менеджменту у консалтинговій діяльності
- 6. Єльцова Ю.** Поняття соціологічного дослідження та його основні функції
- 7. Ємельянов Р.І.** Стратегічний аналіз внутрішньої та зовнішньої середовища організації
- 8. Зотов Д.А.** Техніко економічне обґрунтування застосування сонячних батарей
- 9. Івченко А.** Мотиваційне стимулювання кадрів як запорука успіху
- 10. Калініна В.** Історія виникнення і розвитку професії менеджер
- 11. Клімова А.** Дослідження негативних наслідків луддизму та опору змінам на сучасних підприємствах
- 12. Клімова А.** Оцінювання, формування і розвиток конкурентних переваг підприємства
- 13. Клімова А.** Молодіжне безробіття на сучасному ринку праці в Україні та шляхи його подолання
- 14. Мартинова Н.О.** Нормування праці як апіорний аспект в системі кадрового менеджменту підприємств
- 15. Мартинова Н.О.** Віртуальні організації як основа сітьової економіки
- 16. Мартинова Н.О.** Розвиток самоуправління в системі менеджмента організації
- 17. Митко А.Ю.** Бізнес-інжиніринговий підхід до побудови моделі компанії
- 18. Михайлова Н.С.** Місія підприємства та її основні елементи
- 19. Неживенко Т.С.** Екологічність організації, як спеціальна функція корпоративного екологічного управління
- 20. Панкова І.С.** Становлення та перспективи розвитку менеджменту консалтингової діяльності
- 21. Савченко А.** Природно-заповідний фонд в контексті екологічного менеджменту
- 22. Шликов Є.** Організаційно-економічний механізм стратегічного управління природно-техногенною та екологічною безпекою
- 23. Шуміхіна А.В.** Процес сприйняття системних змін за Елізабет Кюблер-Росс

Секція «Економіка, туризм»

- 1.** Прямі інвестиції у світовій економіці: структура та тенденції розвитку Астанін І.Є.
- 2.** ТЕОРЕТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОКАЗНИКА ВВП Бородай М.С.,
- 3.** Тенденції та механізм протидії втечі капіталу з України Булаєва В.Є.
- 4.** ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ Височин М.О.
- 5.** Економічний аналіз роботи торговельного підприємства (на прикладі торговельного дому «ІМПЕРІЯ» ФОП «СЕРЕДА Ю.А.» Приазовського району Запорізької області) Вознюк Ю.Є.
- 6.** Джерела та обмеження інвестиційної активності в Запорізької області Гришко Р.С.
- 7.** Сучасний стан зовнішньої торгівлі України та перспективи її розвитку Жукова Є.Д.

СТАТИСТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ В УКРАЇНІ

Андріяшин В., vetal6968@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Одним з найважливіших засобів стимулювання зростання продуктивності праці, прискорення науково-технічного прогресу, поліпшення якості продукції, підвищення ефективності виробництва і зміцнення дисципліни є оплата праці.

Тому в умовах соціально-орієнтованої економіки, що базується на різноманітності форм власності, необхідним є підвищення рівня заробітної плати з метою вирішення важливих проблем підвищення матеріального становища населення регіонів України. Заробітна плата займає головне місце серед матеріальних стимулів праці [1].

Важливо розрізняти номінальну і реальну заробітну плату. Номінальна заробітна плата – це сума грошей, яку одержує працівник за годину, день, місяць. Реальна заробітна плата виражається в кількості товарів і послуг, які працівник може придбати за свою грошову (номінальну) заробітну плату. Рівень середньої оплати праці характеризує розмір нарахувань заробітної плати, що припадає на одного робітника в країні та визначається шляхом поділу загальної суми заробітної плати на середню чисельність зайнятих [2].

Динаміку середньомісячної заробітної плати наведено на рис. 1.

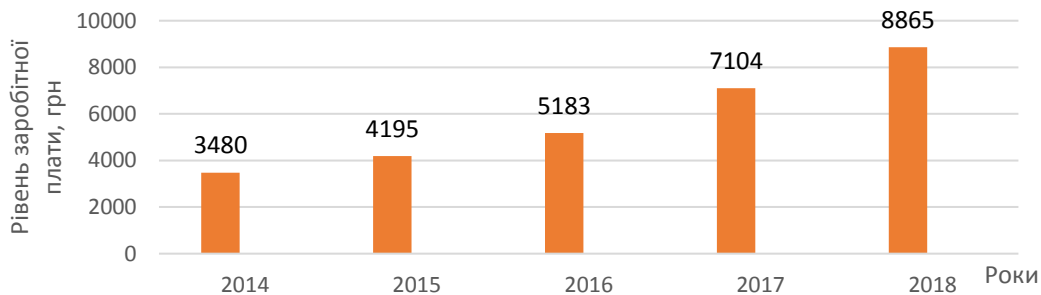

Рис. 1. Динаміка середньомісячної заробітної плати за 2014–2018рр.

За даними, Держстату, найбільший рівень середньомісячної заробітної плати спостерігається у столиці України, оскільки тут найвища ділова активність, розвинена інфраструктура і один з найнижчих рівнів безробіття в країні. Найменша середня заробітна плата спостерігалась в Тернопільській області оскільки вона є однією з 5 областей України, де сільське населення перевищує міське, тому відповідно, має не досить розвинену інфраструктуру для рівня високої заробітної плати. Проте не зважаючи на зростання заробітної плати, рівень життя в населення не зростає, що пов'язане з інфляцією та збільшенням рівня споживчих цін. В 2015 році індекс споживчих цін збільшився на 2,9%, але з 2016 року зменшився та держиться майже на одному рівні (101-101,5%) до сьогодні.

Отже, за результатами дослідження, можна зробити висновок, що хоча за останні п'ять років в країні рівень заробітної плати має тенденцію до збільшення, його споживча здатність майже не змінюється, що спричинено, збільшенням рівня споживчих цін, фінансовою та економічною кризою в країні.

Список використаних джерел

1. Грішнова О. А. Нові підходи до мотивації праці з урахуванням системи життєвих цінностей молоді / О. А. Грішнова // Україна: аспекти праці. – 2011. – № 7. – С. 3–8.
2. Колот А.М. Мотивація персоналу: навч.-метод. посібник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк. – К.: КНЕУ, 2009. – 336 с.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Науковий керівник: Педченко Г.П., к.е.н., доцент

ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Білоконь С.О., sergeybelokon96@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Прийняття рішення, дуже важливий крок і рішення в тій чи іншій ситуації: на роботі, підприємстві або просто в повсякденному житті. Цей процес являє собою вибір того чи іншого варіанту у вирішенні якогось питання/проблеми. Прийняття рішення є базовою складовою у підприємницькій діяльності, тому що постійно треба приймати рішення по закупці/розміщенню/продажу/використанню... для досягнення поставлених цілей.

У процесі керування підприємством, прийняття рішень надзвичайно важлива функція людини, тому що від вірного або невірного прийняття рішення залежить дуже багато, можливі як позитивні наслідки так і негативні, прийняття рішень здійснюється в першу чергу власником, а також менеджерами усіх ланок тому що, ці люди мають більше опиту та прав на підприємстві в тих чи інших питаннях. Невірно прийняте рішення на будь-якому рівні може призвести до дуже поганих наслідків, наприклад неочікувані витрати, затримка в часі, в найгіршому випадку банкрутство.

Процес прийняття рішення має наступні кроки:

- Визначення проблеми. Найголовніший крок, тому що при правильному визначенні проблеми, буде вірно вистроєні подальші кроки для її вирішення. На цьому етапі визначаються масштаби проблеми, ступінь її загрози.

- Постановка цілей. На цьому етапі важливо поставити конкретну або декілька цілей, щоб вони показували кінцевий результат якого треба досягти.

- Наступний крок це створення альтернативних рішень. На цьому етапі відбувається збір всієї інформації, аналіз її, та виходячи з отриманих результатів створюються декілька альтернативних рішень даної проблеми.

- Вибір альтернатив. На цьому кроці людина повинна оцінити всі перераховані альтернативи і продумати кожен з них, що трапиться в подальшому якщо вибрати ту чи іншу альтернативу, чи зможе дана альтернатива вирішити проблему або поставлену задачу, чи буде вона ефективна та чи можливо взагалі її виконати.

- Реалізація альтернативи. Після того як вибрана альтернатива, її пускають у реалізацію. За потреби призначаються відповідальні люди, шукаються ресурси для виконання і тд. Та по кроково реалізується обрана альтернатива.

- Заключним кроком є оцінка результатів. Після реалізації альтернативи, відповідальна людина повинна зробити оцінку наскільки була вона результативна. Якщо була не результативна, потрібно зробити висновки що до цього призвело, та в подальшому вибрати іншу альтернативу і не повторювати тих помилок які були зроблені.

Підбиваючи підсумок можна сказати що, прийняття рішень є дуже важливим елементом у підприємницькій діяльності та у житті в цілому, також кожен з кроків у прийнятті рішення є важливим тому що, якщо на будь-якому кроці зробити помилку або прийняти хибне рішення це може призвести до поганих наслідків, тому треба уважно все робити, продумувати та прораховувати.

Список використаних джерел:

1. Tidd J. Managing Innovation. Integrating Technological, Market and Organizational Change / Tidd J., Bessant J., Pavitt K. – Third Edition. – John Wiley & Sons, Ltd. – 2005. – 582 p.

2. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития / Й. А. Шумпетер. – М. : ДиректмедиаПаблицинг. – 2008. – 355 с.

Науковий керівник: Прус Ю.О., к.е.н., доцент.

ПРОБЛЕМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ І ЦІНИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ ПРОДУКЦІЮ

Борсук О.,

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д.К. Моторного

Питання ціноутворення є основою забезпечення економічного інтересу аграрних підприємств, сприяє мотивації аграрної праці та підвищенню добробуту селян. В аграрній економіці ціна на сільськогосподарську продукцію повинна формуватися з урахуванням відшкодування виробничих витрат і забезпечення прибутків для подальшого розширеного відтворення.

Успіхи становлення і розвитку ринкових відносин в економіці АПК України в значній мірі залежать від системи ціноутворення на продукцію аграрного виробництва, її відповідності новим умовам організації виробничої діяльності та підприємництва.

Цінова динаміка на протязі останніх років в аграрному секторі економіки є досить нестійкою.

Нестабільність цін на сільськогосподарську продукцію обмежує відтворювальний потенціал сільськогосподарських підприємств та вносить дестабілізуючий вплив в процеси відтворення. Така ситуація не дозволяє товаровиробникам сформувати достатні для відтворення обсяги нагромаджень, доходи товаровиробників нестабільні, зростання собівартості потребує зростання доходів для відшкодування понесених витрат.

Дослідження цінової системи показало, що рівень цін, які склались на продукцію сільського господарства, не дають можливості аграрним підприємствам забезпечувати процес виробництва необхідними матеріально-технічними засобами. Так, для придбання зернового комбайну Дон – 1500 в 1990р. аграрним товаровиробникам необхідно було продати озимої пшениці - 170 т, молока – 130 т, м'яса ВРХ – 18т. В 2016 р. з цією ж метою необхідно продати зерна – 1182 т, молока – 471 т, м'яса ВРХ – 104,7 т.

Розвиток цінового механізму, його удосконалення можуть забезпечити позитивні результати за умов органічного поєднання процесу ціноутворення з фінансово-бюджетною, кредитною та валютно-грошовою системами, політикою щодо підтримки цін і доходів сільськогосподарських товаровиробників. Активну роль при цьому повинна відігравати держава, яка на основі економічних і адміністративних методів має забезпечити створення сприятливих умов для всіх суб'єктів підприємницької діяльності.

Важливим елементом державної підтримки системи цін і доходів сільськогосподарських товаровиробників є механізм виплат дотацій на відповідні види продукції сільського господарства (зокрема на продукцію тваринництва). Поряд з вищеназваними складовими розвитку аграрного сектору необхідно використовувати і такий принцип, як поєднання саморегулювання ринку з впливом на нього держави. Найголовніше – це створити сприятливі умови господарювання за рахунок державного регулювання цінового механізму.

Однією з основних проблем розвитку аграрного сектору залишається розвиток інфраструктури аграрного ринку. Через відсутність організованого аграрного ринку та ефективної державної підтримки процесу ціноутворення кон'юнктура щомісячних обсягів продажу сільськогосподарської продукції в Україні коливається більше, ніж у країнах з цивілізованим ринком. У кінцевому підсумку це обертається втратами для держави і найбільше – для селян та малозабезпечених споживачів. З метою удосконалення ринкової інфраструктури слід розробити програму розвитку організованого аграрного ринку, яка передбачає систему заходів організаційного і економічного характеру, спрямованих на спонукання сільськогосподарських товаровиробників збувати продукцію на прозорому ринку.

Науковий керівник: Лисак О.І. к.е.н., доцент

ІМІТАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ, ЯК ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Бріцин А. О., antony101627@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

Побудова ефективної системи менеджменту, яка буде забезпечувати досягнення цілей організації, є найбільш актуальним завданням для всіх типів організацій. Раніше, щоб налагодити свою роботу, компанії витрачали багато часу на реальні експерименти, на оцінку того чи іншого рішення (і не завжди після одне з них компанія могла продовжувати своє існування). Тому з часом люди прийшли до рішення подібних проблем з наукової точки зору: вони навчилися моделювати процеси роботи тієї чи іншої системи.

Зазвичай під імітаційною моделлю розуміється комплекс програм для ЕОМ, що описує функціонування окремих блоків систем і правил взаємодії між ними і широко використовується в практиці підприємств і організацій.

Серйозною перешкодою для застосування моделей в практиці прийняття управлінських рішень є їх абстрактний характер – працююча модель лише копіює поточну діяльність організації. Але варіюючи змінні дані в рамках моделі і не ризикуючи при цьому порушити виконання поточних операцій або перешкодити створенню нової системи, можна точно передбачити, порівняти або оптимізувати показники ефективності процесу.

Застосування імітаційних моделей дає безліч переваг:

- Час – у реальному часі ефективність використання будь-якого обладнання або відкриття може зайняти дуже багато часу (місяці, роки). Імітаційна модель здатна вивести найбільш ймовірний вихід таких дій за кілька хвилин (можливо, годин).

- Повторюваність – в даний час організації різних типів повинні дуже швидко реагувати на всілякі, навіть незначні зміни на ринку. Від цього може залежати їх подальший розвиток, а може навіть і існування в принципі. Імітаційна модель може допомогти уникнути проблем шляхом проведення величезної кількості експериментів з різними параметрами, щоб з'ясувати, що краще зробити, щоб уникнути несприятливих моментів і прийняти вірне рішення.

- Точність – імітаційне моделювання дає можливість зобразити конструкцію системи і її процеси в безпосередньому вигляді, уникаючи застосування форму і математичних залежностей.

- Наочність – імітаційне моделювання здатне візуалізувати процеси роботи системи, схематично зобразити її структуру і піднести в графічному вигляді результати.

- Універсальність – за допомогою імітаційного моделювання можна впоратися завданнями їх різних сфер виробництва, фінансів, охорони здоров'я та інших. У кожній ситуації модель імітує, відтворює реальне життя і дає можливість здійснювати необмежено багато експериментів без впливу на реальні об'єкти.

- Крім цього, вона дозволяє досягати кращі рішення за рахунок гнучкості і легкості варіювання структури, алгоритмів і параметрів;

- Є єдиним практично реалізованим методом для дослідження складних систем.

Список використаних джерел

1. Анікеєва А. О. Переваги і недоліки імітаційного моделювання в економічних дослідженнях [Електронний ресурс] / А. О. Анікеєва // Матеріали VI Міжнародній студентській науковій конференції «Студентський науковий форум». – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://scienceforum.ru/2014/article/2014007180>.

2. Рудакова О. С. Особливості імітаційного моделювання бізнес-процесів сучасної організації / О. С. Рудакова. // TerraEconomics. – 2009. – №2.

Науковий керівник: Прус Ю. О., к.е.н., доцент

АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Булаєва В., vika17bulayeva@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Національна економіка не стоїть на місці та безперервно розвивається, враховує політичні та економічні процеси, що відбуваються в нашій державі. Тому, дуже важливо проводити постійні моніторинги та аналізи ринку праці в Україні. Ринок праці вважається найбільш складним та дуже важливим елементом в ринковій економіці. Тут поєднуються інтереси двох сторін: роботодавців та робітників, визначаються ціни на працю.

У 2009-2010 роках, 2012р., а потім і в 2014 р. показник працевдатності знижувався. Якщо розглядати працевдатне населення, яке вже зайняте, то спостерігається наступна картина: у 2008 році був найвищий показник зайнятості населення, який досяг до 19,2 млн., а у 2014 році показник став найменшим – 17,2 млн. У 2014 році відсоток працевдатного населення становив – 55,6%. Саме такий показник є найменшим з 2005 року. В 2014 році рівень безробіття становив 9,7%, що вважається достатньо високим показником, але є нижчим, ніж у в інших країнах Європи. Високий показник безробітних людей молодого віку – 23%. Найбільший рівень безробіття був зафіксований у Луганській і Донецькій області – 16,6% і 14,1% відповідно. Вінницька, Волинська, Закарпатська і Кіровоградська області мали показники вище середнього. 36,4% населення звільнилися за власним бажанням, 31% - через причини економіки, 17,3% не знайшли роботу після того, як завершили навчання у ВЗО.

Аналіз ринку праці за 2018 рік показав, що ситуація стабілізувалась, але безробіття все ж таки високе, а попит на робочу силу не дорівнює пропозиції. Порівнюючи перший квартал 2018 року з 2013, можна сказати, що кількість зайнятого населення збільшилось на 149 тис, але в Україні рівень безробіття залишається, все ж таки, високим. В країнах ЄС рівень безробіття склав 7,4%, а в Україні – 9,7%.

Цікавим питанням є, кого шукають роботодавці. У 2018 році 5 сфер набули високої конкуренції: менеджмент (13,3%), видобуток сировини (9,3%), студенти (7,6%), юристи (6,4%) і медіа, мистецтво (5,5%). При цьому, є сфери, які мають невелику конкуренцію, а саме автомобільний бізнес (1,3%), страхування (0,9%), консультування (1,1%), сервіс (0,8%) та робочий персонал (0,8%). Отже, країна має дисбаланс пропозиції і попиту на ринку зайнятості. Наприклад, є 3 тисячі вакансій для економістів, а бажаючих у півтори рази більше. Замість цього, ринку необхідні, педагоги, фармацевти, вантажники, водії, трактористи, медичні сестри, токарі, пекарі, слюсарі, бухгалтера і т.д. До вищих навчальних закладів вступає 80% студентів, але отримавши вищу освіту не має гарантії, що можна буде отримати гарну високооплачувану роботу. Державна служба на обліку має близько 304 тисячі безробітних, 47% з яких мають вищу освіту. У центрі зайнятості близько 85% безробітних, що мають диплом ВЗО.

Аналіз ринку праці у 2019 році показує тенденцію до зростання зайнятості населення і скорочення безробітних. Кількість зайнятого населення у першій половині 2019 році зросла на 202 тисячі осіб, порівняно з першою половиною 2018 року. Рівень зайнятості населення зріс до 57,9% у віці 15-70 років. Місто Київ (63%), Харківська (62,2%), Дніпропетровська (59,9%), Київська (59,3%) і Миколаївська (50,9%) області мають найвищий рівень зайнятого населення, а Донецька (50,9%), Волинська (50,2%) області посідають останні місця по зайнятому населенню. Рівень безробіття в Україні, порівняно з іншими роками, значно скоротився і наразі становить 8,5%. Рівень безробітних скоротився у кожному регіоні країни. Найголовнішою причиною того, що спадала зайнятість та підвищувалося безробіття вважають погіршення політичної ситуації в Україні, через окупацію певних областей, що відобразилось на припиненні діяльності більшості підприємств, підвищення рівня безробіття.

Список використаних джерел:

Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Науковий керівник: Педченко Г.П., к.е.н., доцент

СУЧАСНИЙ СТАН ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА В УКРАЇНІ

Воробйова А.Г. 21МБПТ, vorobevaanastasia031@gmail.com
Таврійський державний агротехнологічний університет

В економіці України однією з найголовніших галузей є сільське господарство. Його частка в народному господарстві країни за загальноприйнятими макроекономічними показниками досить висока. Нестабільність у ринковій економіці може спричинити різноманітні відхилення в ефективності функціонування рослинництва як у кращий, так і в гірший бік, тому дослідження сучасного стану та виявлення основних тенденцій розвитку галузі є важливими.[1]

Сільське господарство завжди було одною з пріоритетних галузей української економіки, адже воно дозволяє забезпечити продовольчу безпеку нашої країни. У структурі виробництва валової продукції сільськогосподарських підприємств вагому частку займає продукція рослинництва - 73,7%, на тваринництво приходиться лише – 26,3%, тоді як у господарствах населення ці показники знаходяться на рівні 65% і 35% відповідно. [2]

Виробництво валової продукції сільського господарства у сільськогосподарських підприємствах за період 2014-2018 рр. загалом збільшилось на 13,8%, в тому числі валова продукція рослинництва збільшилась на 18,2% тваринництва лише на 0,2%. Загалом виробництво валової продукції сільського господарства збільшилось на 17980,9 млн.грн. або на 7 %, у тому числі продукція рослинництва збільшилася на 11,8%, а тваринництва – зменшилася на 4%. Варто зазначити, що за рівнем розвитку сільського господарства регіони України дуже неоднорідні. У 2018 р. найменший показник валової продукції сільського господарства спостерігається в Закарпатській області (375 млн. грн.), найбільший – у Вінницькій області (15152,7млн. грн.), що майже в 39 разів більше.

В Україні протягом останніх 20 років відбувся перерозподіл ріллі між посівними площами сільськогосподарських культур. Зібрана площа під зерновими та зернобобовими в 2018 р. майже не змінилася і становить 14794 тис. га (збільшилася на 1,1 %). Найбільш швидкими темпами відбувається збільшення посівних площ під соняшником, а саме в 2018 р. даною культурою було засіяно 6167 тис. га, що у 1,2 рази перевищує показник 2014 р. Суттєво скоротилися площі під цукровими буряками та плодово-ягідними насадженнями. Площа під цукровими буряками у звітному році зменшилася порівняно з 2014 р. на 16,6 % і становила 275 тис. га.

Аналогічні зміни показників притаманні і валовому збору продукції основних видів продукції рослинництва. Так, у 2018 р. валовий збір зернових та зернобобових становив 70057 тис. т, що на 9,7 % більше показника 2014 р. Ще більшою мірою відбулося збільшення обсягів виробництва соняшнику – у 2 рази. Урожайність основних сільськогосподарських культур зростає. Якщо в 2014 р. врожайність зернових і зернобобових у середньому становила 43,7 ц/га, у 2015 р. – 41,1, то в 2017 р. – 42,5, а от у 2018 р. – 47,4 ц/га.[3]

Узагальнюючи наведене вище, можна зробити висновок, що в Україні високими темпами зростає виробництво зерна, соняшнику, натомість кормовиробництво, овочівництво, картоплярство, буряківництво знаходяться у кризовому стані. Нарощування обсягів виробництва завдяки зростанню рівня врожайності, підвищення економічної ефективності виробництва основних видів продукції рослинництва на інноваційній основі має стати пріоритетним завданням для кожного сільськогосподарського підприємства.

Список використаних джерел

1. Агропромисловий комплекс України: тенденції та перспективи розвитку. – К.: ІАЕ УААН, 2000. – 574 с.
2. Статистичний збірник / Відп. за вип. О.М. Прокопенко. – К., 2015. – 180 с.
3. Статистичний щорічник/ Відп за вип. Вернер І. Є. –К., 2018. – 541 с

Науковий керівник: Тебенко В. Н. к.е.н., доцент

АНАЛІЗ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Грабовська Я.О., yana60530@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Останніми роками, Україна вражає за кількістю мігрантів. Україна стала п'ятою державою за кількістю людей, що шукають кращого життя поза її межами, поступаючись тільки Мексиці, Росії, Китаю та Індії. За межами України знаходяться близько 20 млн. осіб у статусі закордонних українців [1].

Існує багато видів міграції в Україні: соціально-економічні або трудові (в пошуках заробітків), екологічні (вимушені переселення із забрудненої території), політичні, сімейно-побутові, релігійні, етнонаціональні. Але найпопулярнішою причиною міграції є пошук роботи, поза межами України, тобто трудова міграція. Чому ж це стало ключовою проблемою? Головною складовою є соціально-економічна складова. Це зубожіння, злидарювання людей у потенційно багатій країні [2].

За даними Держкомстату України ми знаємо, що у період з 2000 року до 2019 року населення скоротилося на 7276,6 тис. осіб. Початок різкого зниження кількості населення спостерігається станом на 2015 рік. Зміна кількості мігрантів наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка міграції в Україні

Роки	Чисельність, тис. ос.	Роки	Чисельність, тис. ос.
2000	49429,8	2010	45962,9
2001	48923,2	2011	45778,5
2002	48457,1	2012	45633,6
2003	48003,5	2013	45553,0
2004	47622,4	2014	45426,2
2005	47280,8	2015	42928,9
2006	46929,5	2016	42760,5
2007	46646,0	2017	42584,5
2008	46372,7	2018	42386,4
2009	46143,7	2019*	42153,2

* станом на 1.09.2019

Для зворотньої міграції в Україну, потрібно покращувати економічний стан країни. Але на сьогодні, це дуже велика проблема. Наразі можна казати лише про нестабільну політичну ситуацію. Якщо так буде продовжуватись і надалі, то можна чекати лише збільшення міграції. Єдиний вихід - створення умов, за яких українець зможе отримувати гідну заробітну плату, для забезпечення життя.

Список використаних джерел:

1. Капітан В. Трудова міграція як аспект проблеми зайнятості в Україні / В. Капітан // Ефективність державного управління. – 2012. – Вип. 32. – С. 474-481.
2. Міграція населення в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<http://ukrtur.narod.ru/geonas/naselukr/migration/migratukr.htm>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)

Науковий керівник : Педченко Г.П., к.е.н., доцент.

ВЛИВ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Гришко Р.С., grishko_renata@ukr.net

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Головною метою підприємства в ринкових умовах є підвищення конкурентоспроможності виробництва та досягнення максимального прибутку, величина якого визначається як різниця доходу від реалізації товарів і поточних витрат на їх створення і збут, тому важко переоцінити роль аналізу витрат та управління ними. Процес господарської діяльності завжди є результатом взаємодії відповідних ресурсів, а його ефективність забезпечується оптимальним їх поєднанням і використанням. Витрати різних ресурсів (праці, сировини, матеріалів, основних засобів, фінансових ресурсів) у процесі виробництва, обігу і розподілу продукції відносять до втрачених економічних вигод, пов'язаних з упущеною можливістю найоптимальнішого застосування своїх ресурсів.

Витрати на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) займають найбільшу питому вагу у всіх витратах підприємства. Вони відображаються в показниках собівартості продукції. Основна питома вага у структурі собівартості продукції належить витратам, пов'язаним із купівлею ресурсів, але крім них підприємство витрачається на збут та просування продукції на ринок, що дуже важливо в умовах ринкової економіки.

Для визначення шляхів зниження витрат виробництва потрібно знати і детально аналізувати їх структуру, яка в різних галузях різна. Основними факторами зниження витрат виробництва, які залежать від підприємства, є такі: запровадження у виробництво дешевих видів ресурсів, скорочення відходів виробництва; поліпшення якості машин, обладнання, зменшення пасивної частини основних фондів; зниження амортизаційних відрахувань шляхом інтенсивного використання техніки та підвищення коефіцієнта змінності; скорочення витрат на сировину, матеріали, паливо, електроенергію; скорочення витрат на управління; поліпшення організації виробництва і підвищення продуктивності праці [1].

Для покращення стану виробництва для оптимізації витрат та підвищення прибутковості підприємства можна навести наступні заходи: вдосконалення організації виробництва і праці за рахунок зміни форм і методів праці, вдосконалення апарату управління, скорочення витрат на нього, а також зниження транспортних витрат; зміна обсягу і структури продукції; поліпшення використання природних ресурсів, застосування більш дешевих матеріалів, повторне їх використання, безвідходні технології виробництва; підвищення технічного рівня виробництва, яке забезпечується впровадженням нової, прогресивної технології, застосуванням нових видів сировини і матеріалів; використанням інноваційної техніки та обладнання [2].

Ці заходи дозволять збільшити обсяг продажів і понизити собівартість продукції, що нададуть можливість підприємству вкладати в розвиток та розширення власного виробництва.

Список використаних джерел:

1. **Ажнюк М. О.** Основи економічної теорії : навч. посіб. / М. О. Ажнюк. – Ужгород: Гражда, 2015. – 204 с.
2. **Цимбалюк Л. Г.** Чинники, резерви та шляхи зниження витрат виробництва як основа зменшення ціни товару / Л. Г. Цимбалюк, Н. П. Скригун // Вісн. Бердян. ун-ту менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 3 (15). – С. 88–95.

Науковий керівник: Болтянська Л.О., к.е.н., доцент.

ІНВЕСТИЦІЙНА АКТИВНІСТЬ У ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

Гришко Р.С., grishko_renata@ukr.net

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

У нинішній час особливої актуальності набуває питання залучення інвестицій, так. Адже саме наявність інвестицій в цілому, їх еквівалентність потребам розвитку регіону значною мірою обумовлює соціально економічну стабільність регіону, його економічну безпеку. Інвестиційно-ресурсний потенціал Запорізького регіону багато форматний, він має дуже широко планову економіку [1].

Валовий регіональний продукт (ВРП) – є узагальнюючим показником, який характеризує рівень розвитку економіки та результати економічної діяльності всіх господарюючих суб'єктів регіону [1]. Оприлюднені Державною службою статистики показники ВРП у 2018 році свідчать про їх суттєве номінальне зростання [2].

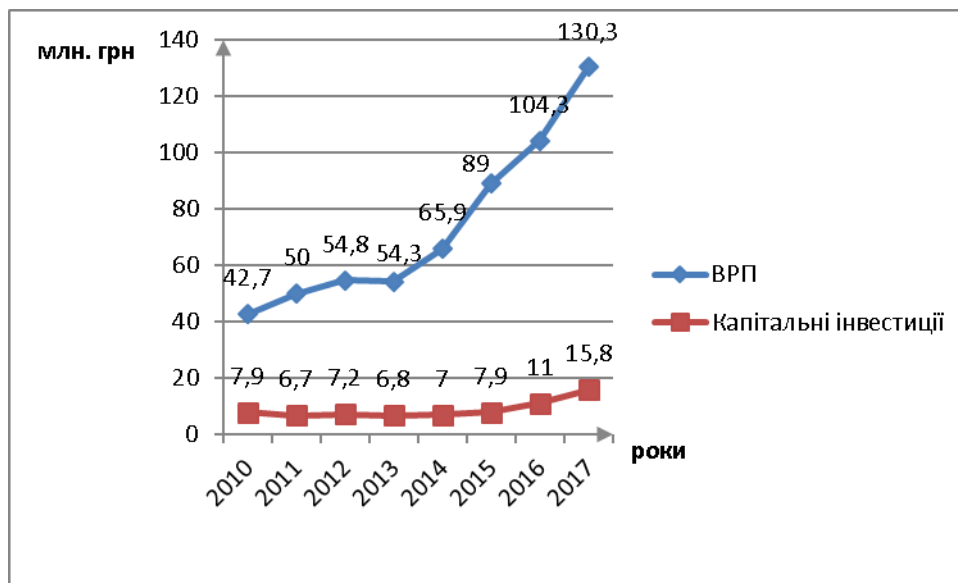

Рисунок 1 – Динаміка показників валового регіонального продукту та капітальних інвестицій

Так, у 2016 році кількість вкладених інвестицій складала 11039714 тис. гривень. Основні вклади були направлені на такі види діяльності як: будівництво – 153108 тис. грн., промисловість – 6142292 тис. грн., сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг – 2610710 тис. грн., сільське, лісове та рибне господарство – 2611898 тис. грн., діяльність у сферах права та бухгалтерського обліку, архітектури та інжинірингу, технічні випробування та дослідження – 465105 тис. грн., фінансова та страхова діяльність – 60268 тис. грн., операції з нерухомим майном – 173267 тис. грн. Підводячи підсумки ми побачили, що існують дуже великі регіональні диспропорції, які необхідно вирівнювати завдяки активній інвестиційній стратегії, яка ґрунтується на створенні привабливого інвестиційного клімату та нівелювання інвестиційних ризиків, створення позитивного іміджу Запорізького краю на прикладі існуючих і успішно реалізованих проектів з участю іноземних інвесторів.

Список використаних джерел

1. Федюк В. Огляд інвестиційно-ресурсного потенціалу/ В. Федюк // ПІІ у Запорізькій області. – 2016.- №1.- С. 32-43.

2. Головне управління статистики у Запорізькій області **29.01.2019**./ Індекси промислової продукції за видами діяльності у 2018 році [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua>

Науковий керівник : Андрєєва Л.О., к.е.н., доцент

ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ІННОВАЦІЇ

Дубініна В. О., vikta.dubinina@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Кожен підприємець розуміє, що для подальшої прибуткової діяльності, насамперед, необхідно досконало управляти виробничо-господарською діяльністю, важливе місце при цьому займає проектне управління [2].

Для підприємства, яке займається виробництвом запчастин для сільгосптехніки, було розроблено проект з модернізації технологічної лінії.

Для підвищення ефективності діяльності ТОВ «ТАРА» було придбано 7 високоякісних станків від німецького виробника DMG MORI.

Станки забезпечують високий рівень продуктивності при обробці середніх та великих партій деталей.

Нове обладнання заощаджує до 30% електроенергії, вивільняє ручну та механічну працю на автоматичну, дає можливість зменшити обсяги виробничих відходів, покращити умов праці робітників, одразу виконує функції 3-х станків, а також збільшено швидкість виробництва продукції, а отже підвищиться рівень продуктивності.

Розраховано, що собівартість виробленої деталі на нових станках за рахунок їх характеристик складе 303,36 грн./од., що на 20,9% менше, ніж виробництво на попередніх станках. Кількість виробленої продукції в рік збільшиться у 3 рази.

Було проведено оцінку доцільності впровадження проекту модернізації технологічної лінії. За допомогою розрахунку ЧПД та інших показників визначено, що термін окупності нових станків складає 2,07 роки.

Підприємство може гарантувати виробництво високоякісної продукції, оскільки вона повністю відповідає вимогам конструкторської документації, державних та галузевих стандартів, виробництво відбувається на сучасному металообробному обладнанні [1].

Аналіз діяльності підприємства за допомогою методу бенчмаркінгу показав, що «ТАРА» виготовляє продукцію на рівні оригінального виробника та головних конкурентів. Впровадження технологічної інновації сприятиме підвищенню якості виготовленої продукції одночасно зі зростанням споживчих переваг.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт заводу Тара [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tara-ua.com/index.php#prettyPhoto> - (дата звернення 27.05.19)

2. Проектний менеджмент як механізм ефективного управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/33_NIEK_2008/Economics/37082.doc.htm - Назва з екрану. – (дата звернення 26.05.19)

Науковий керівник: Андрєєва Л. О., к.е.н., доцент

МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Дубініна В. О., vikta.dubinina@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Будь-яка соціально-економічна система є складною системою, в якій взаємодіють десятки і тисячі економічних, технічних і соціальних процесів, що постійно змінюються під впливом зовнішніх умов, в тому числі і науковотехнічного прогресу. В таких умовах управління соціально-економічними і виробничими системами перетворюється в найважчу задачу, що потребує спеціальних методів і засобів.

Одним з основних таких методів являється моделювання – це один з найбільш поширених способів вивчення економічних процесів і явищ [1, с. 72, 384; 2, с. 5-8].

Моделювання в загальному вигляді являє собою один з основних методів пізнання, є формою відображення дійсності і полягає у з'ясуванні або відтворенні тих чи інших властивостей реальних об'єктів, процесів, явищ за допомогою абстрактного опису у вигляді зображення, плану, карти, сукупності рівнянь, алгоритмів і програм [3].

Економіко-математичне моделювання необхідне для однозначного формулювання та вирішення проблеми, що потребує рішення. [1, с. 4].

На сучасному етапі розвитку складні економічні системи вимушені працювати в умовах високої невизначеності, що суттєво ускладнює управління ними. В процесі прийняття управлінських рішень виникає проблема прогнозування поведінки системи та зовнішнього середовища.

Дослідження оточуючих нас економічних систем як одного цілого, об'єднуючого компоненти різної природи, використання для цього сучасних підходів і засобів автоматизації є особливо актуальним і важливим питанням.

Системи підтримки прийняття рішень набули широкого застосування в економіках різних країн, причому їх кількість постійно зростає. Орієнтовані на операційне управління СППР застосовуються в маркетингу (для прогнозування й аналізу збуту, дослідження ринку і цін), для виконання науково-дослідних і конструкторських робіт, в управлінні кадрами, виробництвом тощо. Найбільша частка комп'ютерної підтримки різних функцій припадає на стратегічне планування, управління і розвиток підприємств, операційне управління й розподіл ресурсів.

Для більш ефективного моделювання економічних процесів, та й взагалі економіки, необхідно використовувати надійні та достовірні джерела інформації, змістовно описувати об'єкт (явище, процес), що моделюється та відтворювати дані про природу (сутність) об'єкта, його кількісні характеристики, характер взаємодії між складовими елементами, місце та важливість даного явища у загальному процесі функціонування системи.

Список використаних джерел

1. Власов М.П. Моделированиеэкономическихпроцессов/ М.П. Власов, П.Д. Шимко. – Ростов н/Д: Феникс, 2005. – 409, [1] с.: ил. – (Высшееобразование).
2. Головки В.І., Мінченко А.В., Шаманська В.М. Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека. Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 448 с.
3. ИльинА.А. Имитационноемоделированиеэкономическихпроцессов [Текст] / А.А. Ильин. — Тула, 2007. — 121 с.

Науковий керівник: Прус Ю. О., к.е.н.

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

Зіняк О. Р., ziniak1998@gmail.com

*Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

В умовах децентралізації української економіки постає необхідним врахування територіальних особливостей розвитку малого підприємництва в регіонах України. Формування і здійснення ефективної та гнучкої регіональної політики можливе при глибокому дослідженні основних факторів, що впливають на розвиток підприємницької діяльності [2].

Малий бізнес в Україні, так і в Запорізькій області є дуже вразливим до змін законодавства та економічних криз і через це кількісні показники розвитку показують зростання і падіння [3]. Загалом за останні 5 років спостерігається тенденція до зниження кількості малих підприємств. За підсумками 2017 року кількість малих підприємств в Запорізькій області склала 13024 одиниць, що на 1,14% більше, ніж у попередньому році (2016 рік – 12877 одиниць). Кількість малих підприємств в 2015 р. скоротилася на 40 одиниць або 99,71% до 2014 року (2014 рік – 13859 одиниць) [1].

Індикатором розвитку підприємницької сфери є показник кількості суб'єктів підприємництва на 10 тис. осіб. У Запорізькій області в 2017 році на 10 тис. осіб наявного населення припадало 82 малих підприємств, що на 4 одиниці більше показника попереднього року (у 2016 р. – 78 підприємств). Однак, спостерігається значна диференціація за цим показником за територіальною ознакою – від 98 одиниць у Веселівському районі до 26 одиниць у м. Енергодар та м. Токмак. Вирівнюванню цього показника сприятиме підвищення ділової активності населення, інвестиційної привабливості, розвиток інфраструктури підтримки підприємництва, державно-приватного партнерства, робота влади щодо легалізації бізнесу та зайнятості, особливо на приморських територіях.

Малий бізнес розвивається в усіх галузях господарського комплексу Запорізької області. Так, у 2017 році найбільша частка загальної кількості малих підприємств була зосереджена у сфері оптової та роздрібно торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів, а це: 3605 малих підприємств. Трохи менше зосереджено у сільському, лісовому та рибному господарстві – 2521 одиниця, найменше зосереджено у сфері мистецтв, спорту та розваг – 57 підприємств. За результатами 2017 р. малі підприємства отримали прибутковий фінансовий результат до оподаткування у розмірі 4716301,7 тис. грн. або ж на 3,38% більше попереднього року. У 2016 році малі підприємства Запорізької області також одержали прибутковий фінансовий результат до оподаткування у сумі 4561687,7 тис. грн., що більше на 7,33% попереднього року. У 2014 р. даний показник збільшився на 43,01% або ж на 890,6 тис. грн. порівняно 2013 р. і становив 1 848 246,5 тис. грн [1]. Найбільші прибутки отримали: сільське, лісове та рибне господарство; промисловість; оптова, роздрібна торгівля, ремонт тощо.

Список використаних джерел

1. Держкомстат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Козаченко Г.В., Воронкова А.Е., Медяник В.Ю., Назарова В.В. Малий бізнес: стійкість та компенсаторні можливості: [монографія] / Г. В. Козаченко, А. Е. Воронкова, В. Ю. Медяник, В. В. Назарова. – К. : Лібра, 2003. – 328 с.
3. Сергійчук С.І. Стан і напрями регіональної політики розвитку підприємницької діяльності в умовах децентралізації / С.І. Сергійчук // Електронне наукове фахове видання “Ефективна економіка”, 2018.- №11.

Науковий керівник: Завадських Г.М., к.е.н., доцент

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОГО СЕЛЯНСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Іванова О. Г. *lenaloveoi20@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

На сьогоднішній день однією з найважливіших умов розвитку економіки країни є суттєве підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу сільського господарства. Для того щоб вирішити цю проблему необхідно правильно визначити склад і структуру ресурсного потенціалу та здійснити його кількісний вимір. У свою чергу це дасть змогу визначити структурні зміни ресурсного потенціалу та їх вплив на ефективність сільськогосподарського виробництва молочно-м'ясної продукції, особливо в особистих селянських господарствах, де відсутня офіційна методика його оцінки [1].

Ресурсний потенціал особистого селянського господарства Іванової Т. І., яке розміщене у с. Гірсівка Приазовського району Запорізької області включає основні види ресурсів: матеріальні, трудові, природні, та фінансові. Він є об'єктивною умовою здійснення виробництва і відображує витратну сторону виробничого процесу. Кількість виробничих ресурсів і структура ресурсного потенціалу – чинники, під впливом яких формуються результати господарської діяльності господарства. [3]

Трудовий потенціал складають п'ятеро членів сім'ї, які в основному і ведуть господарську діяльність. Важливою складовою ресурсного потенціалу, зокрема матеріальної його частини, є поголів'я великої рогатої худоби та його навантаження на земельні ресурси. У господарстві в середньому щороку утримується 10 корів та 7 телят. Воно достатньо забезпечене технікою для проведення сільськогосподарських робіт в основному в галузі рослинництва. Площа ріллі розміром 20 га одержана в приватну власність у результаті розпаювання земель сільськогосподарського підприємства.

Обсяг власних, позичених та залучених фінансових ресурсів, якими може розпоряджатися господарство для здійснення поточних та перспективних витрат є основою його фінансового потенціалу. Єдиним джерелом інвестицій у виробничу діяльність особистого селянського господарства є власні кошти. Це ускладнює створення фундаменту для трансформації наявного у господарстві ресурсного потенціалу в конкретні результати його господарської діяльності. Відповідно, рівень рентабельності особистого селянського господарства формується переважно за рахунок дохідності при виробництві молока (1,42 %). Збитковим залишається виробництво м'яса великої рогатої худоби (-84,6%).

Висновки. Для підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу необхідна його збалансованість за кількістю, якістю та структурою ресурсів. В аналізованому особистому селянському господарстві поряд із достатньою забезпеченістю матеріальними, трудовими та природними ресурсами, слабкою складовою залишається фінансовий потенціал. Для підвищення його рівня необхідно привернути увагу держави до господарств, які мають товарне спрямування і за її підтримки у перспективі можуть стати підприємницькими структурами, наприклад, сімейними фермерськими господарствами.

Список використаних джерел.

1. Беззуб І. Перспективи розвитку сімейних фермерських господарств в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=419:agropromislovij-sektor-2&catid=71&Itemid=382.
2. Капітанець Ю. О. Ефективність використання ресурсів аграрного виробництва [Електронний ресурс] / Ю. О. Капітанець // Сталий розвиток економіки : всеукраїнський науково-виробничий журнал.
3. Ульянченко С. В. Формування та використання ресурсного потенціалу в аграрній сфері : монографія / С. В. Ульянченко. – Х. : НАУ, 2006. – 357 с.

Науковий керівник: Яворська Т. І., д. е. н., професор

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ІМІТАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РИЗИКІВ

Іванова О. Г., lenaloveoi20@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного

Імітаційне моделювання інвестиційних ризиків є дієвим методом аналізу економічної системи. Метод Монте-Карло є складовою імітаційного моделювання (іноді імітаційне моделювання та метод Монте-Карло ототожнюють). Він являє собою сполучення методів аналізу чутливості й аналізу сценаріїв на базі теорії ймовірностей. Це досить складна методика, що має під собою, як правило, комп'ютерну реалізацію.[3]

Метод Монте-Карло — один із методів моделювання результатів функціонування складної системи, на яку впливають випадкові фактори та яка зазвичай не може бути описана жодним іншим методом (під складною системою досить розуміти систему, яку не можна описати доступно для огляду множиною параметрів) [2].

Основний принцип, що лежить в основі методу, полягає в такому: реальні статистичні дані замінюються даними, здобутими на основі вибірки з чисел, які підкоряються тим самим законам розподілу, що й реальні.

Статистичне випробування за методом Монте-Карло є імітаційним моделюванням за повної відсутності будь-яких правил поведінки. Отримання вибірок за методом Монте-Карло – основний принцип імітаційного моделювання систем, які містять стохастичні чи імовірнісні елементи. Відповідно до методу Монте-Карло аналітик може моделювати та досліджувати функціонування великого числа складних систем або поведінку системи відносно часового горизонту на віддалену перспективу.

Перевагою цього методу є те, що він допомагає врахувати максимально можливу кількість факторів. Особливо ефективним є в тих випадках, коли досліджувані взаємозв'язки складні, носять стохастичний характер і не можуть бути змодельовані в умовах об'єктивного експерименту. Можливість здобуття інтервальних, а не точкових характеристик результативних показників. Сприяє значному підвищенню якості прогнозування та прийнятих інвестиційних рішень в цілому.[1]

Серед недоліків можна виділити труднощі сприйняття імітаційних моделей через їх математичну складність і громіздкість. Застосування методу вимагає використання спеціальних математичних пакетів. Трудомісткість і дорожня створення моделей. Висока залежність точності результату від відповідності створеної моделі об'єкту. Неточність результатів під час використання спрощених допущень у моделі

Отже, імітаційне моделювання дуже широко використовується при аналізі економічної системи. Моделювання має як переваги так і недоліки. Серед недоліків цього методу виокремлюють: труднощі в сприйнятті імітаційних моделей, їх складність та трудомісткість та інші. Переваги даної моделі – враховують максимальну кількість факторів, що підвищує якість прогнозування.

Список використаних джерел.

1. Аналіз доцільності витрат - [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://pidruchniki.com/86200/ekonomika/analiz_dotsilnosti_vitrat

2. Моделювання ризиків методом Монте-Карло - [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://ua.kursoviks.com.ua/metodychni_vkazivky/article_post/2180-metodichni-vkazivki-do-laboratornoi-roboti-3-na-temu-modelyuvannya-rizikiv-metodom-monte-karlo-nu-lp.

3. Переваги та недоліки основних методів кількісної оцінки підприємницьких ризиків-- [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://helpiks.org/2-115961.html>]

Науковий керівник: Прус Ю. О.

ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ МИТНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Карюк А., nastena.karyuk23@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д.К. Моторного

Мито — непрямий податок, різновид митних платежів, який накладається на товари, що переміщуються через митний кордон, тобто ввіз/вивіз чи транзит.

Митний платіж — це різновид обов'язкових платежів, що справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на митні органи.

Податковий кодекс України визначає митні платежі як податки, що відповідно до Податкового Кодексу України або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на митні органи. Митний кодекс України визначає митні платежі через перерахування його видів — а) мито; б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції); в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції).

Можна виділити наступні недоліки законодавчої бази митно-тарифного регулювання і податкової політики відносно імпорту:

1. В Україні надміру високі ставки акцизного збору, ПДВ наносять відчутну шкоду інтересам імпортерів, споживачам та державі, оскільки система такого оподаткування вигідна тіншовим контрабандистським структурам, які мають можливість отримувати надвеликі прибутки, уникаючи сплати податків та інших зборів. Так, для того щоб конкурувати з тіншовими структурами, легальні імпортери користуються послугами різних фондів, які мають право на податкові пільги. В процесі скорочення таких пільг і скорочення легального імпорту відбувається монополізація внутрішнього ринку України контрабандистськими структурами;

2. Методика розрахунку ставок митних податків на основі вартості імпорту дає можливість недобросовісним імпортерам занижувати контрактні ціни і відповідно приховувати від оподаткування значну частину свого обороту;

3. У зв'язку з тим, що зі зростанням митних тарифів та акцизного збору на імпортні товари не були враховані технічні можливості введення марок акцизного збору на алкогольні та тютюнові вироби з 15 жовтня 1995 р., частково припинився легальний імпорту алкоголю та фактично зупинився імпорту тютюнових виробів. В результаті підвищилися ціни на нелегальному ринку, що не відповідає інтересам споживачів і спровокувало посилення соціальної напруги;

4. Невиправданим і неефективним з економічної точки зору є кількісне обмеження на видачу сертифікатів на торгівлю імпортними товарами і підвищення вартості таких сертифікатів (від обсягу роздрібною торгівлі відповідно чисельності населення регіонів), це веде до дисбалансу попиту і споживання і сприяє монополізації ринків тіншовими структурами. Крім того, такий підхід стимулює корупцію серед посадових осіб, які займаються видачею сертифікатів;

5. Надвеликі ставки оподаткування, відсутність твердих гарантій збереження капіталу, часті зміни в законодавстві створюють серйозні перешкоди к інвестуванню капіталу з-за кордону в Україну, що дуже негативно відображається на економічній ситуації.

Науковий керівник: Лисак О.І. к.е.н., доцент

ВАЖЛИВІСТЬ ТЕОРІЇ ІГОР В ЕКОНОМІЦІ

Кашуба Н.І., kashubanatasha1996@ukr.net

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

При розв'язуванні ряду економічних задач дуже часто виникають конфліктні ситуації, які породжуються суперечливими інтересами різних структур. Математичним апаратом розв'язку такого типу задач є теорія ігор, яка представляє собою теорію побудови математичних моделей прийняття оптимальних рішень в умовах конфлікту.

Гра - це ситуація, в якій є взаємозалежність між учасниками або гравцями. Якщо є два гравці, то, що ви робите, залежить від того, що робить інший гравець, а то, що робить інший гравець, залежить від того, що робите ви. І результат залежить від вибору обох гравців. Але в грі може бути більше двох гравців. В такому випадку гравці найчастіше об'єднуються в коаліції. Теорія ігор застосовується не тільки для вирішення загальногосподарських завдань, а й для аналізу стратегічних проблем галузей, ринків, підприємств та ін.

Значення теорії ігор як одного з підходів в управлінській аналітиці, поки недооцінене. Загальновідомо, що теорія ігор дає прекрасні результати в прикладній математиці, застосовується для вивчення поведінки людини в різних ситуаціях. Спочатку теорія ігор розвивалася в рамках економічної науки, вивчаючи поведінку економічних агентів в різних ситуаціях. Пізніше область застосування теорії ігор була розширена на інші соціальні науки; в даний час теорія ігор використовується для пояснення поведінки людей в політології, соціології та психології. Теоретикоігровий аналіз може бути використаний також в управлінському обліку, при аналізі комунікативних практик, поведінки економічних агентів в системах внутрішніх і зовнішніх комунікацій великих компаній, гравців ринків.

Теорія ігор - це математична теорія стратегій, яка передбачає, що є мінімум два гравці і результат гри визначається їх вибором. Якщо серед гравців є конфлікт переваг, цей конфлікт не обов'язково повинен бути тотальним. На відміну від спортивних ігор, якщо один гравець виграє, то інший не обов'язково виявляється переможеним. Конфлікт інтересів може бути частковим, і обидва гравці можуть вигравати і програвати одночасно.

Теорія ігор використовується не часто. В реальному світі виникають багато складних ситуацій в компанії, які з великою швидкістю змінюються, що неможливо точно спрогнозувати, як відреагують конкуренти на зміну тактики фірми. Важливість теорії ігор визначається тоді, коли потрібно визначити найбільш важливі чинники, які вимагають обліку, в ситуації прийняття рішень за умов великої конкуренції. Ця інформація має важливе значення, оскільки дозволяє керівництву врахувати додаткові змінні або фактори, що можуть вплинути на ситуацію, і тим самим підвищує ефективність рішення.

Ігрові підходи використовуються економістами як на макрорівні при розробці моделей, в яких враховуються інтереси різних ланок економіки, так і на рівні підприємства для вибору оптимальних рішень при створенні запасів сировини, матеріалів, напівфабрикатів, підвищенні якості продукції, маркетинговій діяльності тощо.

Значна кількість наук отримала свій розвиток багато в чому завдяки математичним методам, зокрема — економіка. Теорія ігор за свою історію зазнала певних змін і модифікацій, але вона до сих пір розвивається і є актуальною як в економіці, так і в інших науках.

Список використаних джерел:

1. Aumann R.J. Lectures on Game Theory. – San Francisco: Westview Press, 1989. – 120 с.
2. Дубина И. Н. Основы теории экономических игр: учебное пособие. - М.: КНОРУС, 2010
3. Теория игр и экономическое поведение, фон Нейман Дж., Моргенштерн О., изд-во Наука, 1970.

Науковий керівник: Прус Ю.О., к.е.н., доцент.

ДЕПОЗИТНІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ УКРАЇНИ

Клімова А.О., anastasia2001klimova@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Важливим джерелом формування ресурсної бази банків є депозитні операції, сутність яких полягає у залученні тимчасово вільних коштів клієнтів (бізнесу та домашніх господарств) у банківську систему

Депозитні операції банків класифікують за різними ознаками, при цьому будь-який банк формує власну структуру депозитів, яка є для нього найбільш прийнятно. З огляду на це, аналіз структури залучених клієнтських коштів банку в умовах конкуренції за грошові ресурси має першочергове значення для управління банком [1].

Щоб визначити чи є певна тенденція у структурі депозитів банків останні роки, ми склали табл.1, виділивши два ключові сегменти депозитних ресурсів – кошти фізичних та юридичних осіб.

Таблиця 1 – Динаміка та структура обсягів депозитів у банках України

Показники	Залишки коштів, млн. грн.		Частка, %		Абсолютне відхилення, млн. грн	Темп приросту, %
	2017 р.	2018 р.	2017 р.	2018 р.		
Юридичні особи						
у національній валюті	255 587	271 798	63,31	66,58	16211	6,34
в іноземній валюті	148 104	136 421	36,69	33,42	-11683	-7,89
Усього юридичних осіб	403 690	408 219	46,09	44,86	4529	1,12
Фізичні особи						
у національній валюті	234 985	268 282	49,76	53,47	33297	14,17
в іноземній валюті	237 255	233 444	50,24	46,53	-3811	-1,61
Усього фізичних осіб	472 240	501 726	53,91	55,14	29486	6,24
Усього	875 930	909 945	100,00	100,00	34015	3,88

Складено на основі джерела [2]

Розглянувши структуру депозитів у 2017-2018 рр. можна сказати, що більшу частку займають депозити фізичних осіб, а найбільші частки вкладень як у фізичних, так і у юридичних осіб у національній валюті.

Отже, можна зробити висновок, що саме депозити є важливим джерелом формування ресурсної бази банків. Проаналізувавши, тенденції, щодо практичного залучення тимчасово вільних коштів клієнтів банку на депозитні рахунки, ми тепер можемо визначити напрями підвищення ефективності проведення депозитних операцій вітчизняними банками.

Список використаних джерел

1. Береславська О.І. Депозитні операції банків України: сучасний стан та напрями розвитку / О. І. Береславська, В. А. Овсяник // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. - 2013. - Вип. 1. - С. 54- 60.

2. Грошово-кредитна та фінансова статистика [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415

Науковий керівник: Андрєєва Л.О., к.е.н., доцент

СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Клімова А.О., anastasia2001klimova@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Важливим фактором забезпечення сталого розвитку економіки країни та становлення її позитивного іміджу на світовій арені є інвестиційна привабливість держави. На сьогоднішній день, проблема низького рівня капіталовкладень та відсутності припливу інвестицій є актуальною для України та потребує негайного вирішення.

Тобто, впливає потреба у вивченні такого поняття як інвестиційна привабливість - це сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях [1].

За умов гострої конкурентної боротьби країн за інвестиційні ресурси урізноманітнюються засоби підвищення їхньої привабливості. Безумовно, кожна країна має різні вихідні позиції, зумовлені наявністю сприятливого чи несприятливого географічного розміщення, тих чи інших видів природних, трудових ресурсів. Таким чином, завданням кожної країни є ефективне використання «базово-об'єктивного» набору компонент, які визначають її позиції у залученні інвестицій.

Досліджуючи інвестиційну привабливість національної економіки до основних чинників, що формують позитивний інвестиційний клімат України, ми віднесли: сприятливе географічне розташування країни; м'які кліматичні умови для ведення сільського господарства; природно-ресурсний потенціал. Разом з тим існує значна кількість факторів, формують негативний імідж країни на міжнародному рівні. До таких ми віднесли: нестабільність політичної, економічної та правової систем та недотримання законів та інших нормативних актів всіма сферами суспільства.

Наступним кроком у формуванні привабливого іміджу країни з точки зору інвестування є розроблення та вжиття заходів суб'єктивного характеру, які безпосередньо залежать від волі політиків, державних службовців, бізнес спільноти.

Для того, щоб виділити проблеми, які зумовлюють відносно невисокий рівень інвестиційної привабливості нашої країни, здійснимо огляд позиції України в одному з ключових міжнародних рейтингів економічного характеру "Doing Business", який дає чіткий сигнал іноземним інвесторам щодо можливих інвестицій.

"Doing Business", який складається за результатами щорічного дослідження групи Світового банку, що оцінює в 190 країнах простоту здійснення підприємницької діяльності на основі 10 індикаторів, які використовуються для аналізу економічних результатів і виявлення успішних реформ і оцінки їх ефективності. Інформація від Світового банку, опублікована на офіційному сайті рейтингу, свідчить про те, що Україна піднялась на сім позиції в рейтингу легкості ведення бізнесу "Doing Business 2020". Таким чином, Україна опинилась на 64 місці зі 190 країн [2].

Отже, маючи значний потенціал для залучення інвестицій, Україна його недостатньо використовує. Її інвестиційна привабливість зазначає дії багатьох несприятливих факторів, здебільшого суб'єктивного характеру. Тому ми вважаємо, що визначивши напрями у яких спостерігається покращення та погіршення інвестиційної привабливості, цілком реально значно покращити її у короткостроковій перспективі за умови вжиття адекватних заходів суб'єктивного характеру.

Список використаних джерел

1. Грицаєнко Г., Грицаєнко М. Інвестиційна привабливість України. *Agricultural and resource economics*. 2017. Vol. 3. № 1. С. 80–93.

2. Doing Business 2020, Comparing Business Regulation in 190 Economies URL: <https://russian.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/pdf/db2020/Doing-Business-2020.pdf>

Науковий керівник: Болтянська Л.О., к.е.н., доцент

ШЛЯХИ І РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Клінько Т.С., klinko.220798@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Головною задачею сучасного етапу розвитку економіки є опанування підприємцями та керівниками ефективними методами управління підприємством, зокрема, прибутком в процесі здійснення підприємницької діяльності, адже маса і норма прибутку - потужний важіль динамічного розвитку виробництва [1]. Прибуток забезпечує безперервність діяльності, що в нинішніх умовах є одним із пріоритетних напрямків стратегічного та оперативного управління. Проблема підвищення прибутковості особливо актуальна в умовах економічної нестабільності ринкових відносин в Україні.

Необхідно зазначити, що прибуток як важлива категорія ринкових відносин визначає такі функції:

- 1) характеризує економічний ефект – кінцевий фінансовий результат;
- 2) прибуток відіграє стимулювальну функцію – він водночас є фінансовим результатом та основним елементом фінансових ресурсів підприємства;
- 3) прибуток – джерело формування бюджетів різних рівнів [2].

Прибуток як кінцевий фінансовий результат діяльності господарюючих суб'єктів формується як із позитивним, так і з негативним значенням, тобто підприємства отримують чистий прибуток, якщо їхня діяльність є прибутковою, або чистий збиток, якщо підприємства не є прибутковим та рентабельним.

У процесі формування прибуток підпадає під вплив різних чинників. Оскільки сучасній економіці притаманні динамізм, невизначеність, ризик і багатофакторність, то вимоги до системи управління підприємством і прибутком значно посилюються, вимагаючи нових підходів до її організації, методів та інструментів. Зміна в динаміці прибутку стає сигналом необхідності прийняття управлінських заходів щодо виявлення фактора впливу і його усунення у тому разі, якщо він носить негативний.

Збільшення прибутку є одним з напрямків підвищення продуктивності праці, економії трудових витрат на виробництво. Значний вплив на підвищення продуктивності праці і, відповідно збільшення розміру прибутку, має скорочення застосування ручної праці, подальше впровадження механізації і автоматизації виробничих процесів. Розрахунки спеціалістів показують, що при механізації робіт продуктивність праці збільшується у 1,5-2 рази [2]. Основою збільшення прибутку є впровадження у виробництво досягнень науково-технічного прогресу. Саме науково-технічний прогрес та його ресурсозберігаючий характер забезпечують різкий поворот до інтенсифікації.

Резервом збільшення розміру прибутку підприємств є підвищення якості виробляємої продукції і ліквідація втрат від браку.

Для ефективного функціонування суб'єктів господарювання в умовах ринкових відносин найбільше значення має виявлення резервів збільшення об'єму продукції, зниження собівартості та ріст прибутку.

Список використаних джерел

- 1.Спіфанова І.Ю. Прибутковість підприємства: сучасні підходи до визначення сутності / І.Ю. Спіфанова, В.С. Гуменюк // Економіка та суспільство. – 2016. – Вип. 3. – С. 189–192 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://economyandsociety.in.ua>
- 2.Макеєнко А. Г. Інноваційна діяльність як один із факторів впливу на прибуток суб'єктів господарювання в Україні / А. Г. Макеєнко // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 13. – С. 62-65.

Науковий керівник: Завадських Г.М., к.е.н., доцент

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ СИРУ В УКРАЇНІ

Краєва О.В., kraeva1105@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет

Ринок молочних продуктів, і ринок сирів зокрема, є одним з основних в Україні. В умовах інтеграції України до загальноєвропейських і світових структур та проникнення на вітчизняний ринок сиру потужних іноземних транснаціональних компаній загострюється питання формування вітчизняними підприємствами конкурентних переваг і, на цій основі, досягнення ними перемоги у конкурентній боротьбі.

Останнім часом торгівці відзначають сприятливі трансформаційні зміни. Перш за все, основна сировина для виробництва сиру – молоко – більше не є дефіцитною навіть у зимовий період. Відповідно, і у виробників, і у торговців з'явилася можливість нарощувати обсяги виробництва і продажів сиру, розширювати його асортимент, що вони з успіхом і роблять. До того ж із зростанням добробуту населення місця для сиру в споживчому кошику стало більше [1].

Згідно зі статистичними даними найбільше в Україні виробляється сиру тертого, порошкового та інших неплавлених сирів. Рівень їх виробництва за період дослідження зменшився від 161 тис.т в 2011 році до 97 тис.т. в 2018 році. Друге місце по обсягам виробництва належить свіжому сиру, але обсяги його виробництва також скоротилися з 76,5 до 72,6 тис.т. Третє місце за обсягами виробництва займають плавлені сири, виробництво яких в останні роки поступово збільшується.

Основним економічним показником, який характеризує продовольчий ринок національного господарства в цілому і в регіональному розрізі є динаміка структури роздрібного товарообігу продовольчих товарів країни та її регіонів. За статистичними даними можна відмітити, що роздрібний товарооборот збільшується кожного року, загалом за період з 2014 по 2018 рік він збільшився на 52,47%, або на 230026,9 млн. грн. [2].

Найбільша вартість продовольчих товарів спостерігається у 2018 році – 289695,9 млн. грн, а найменша у 2014 – 181055,9 млн. грн, Вартість продовольчих товарів у торговій мережі підвищилася на 108640 млн.грн. або на 60,1%. У тому числі вартість сиру зросла на 6535,4 млн. грн. або на 117,4 %. Слід відмітити, що питома вага сиру в структурі роздрібного товарообороту поступово збільшується з 1,3 % в 2014 році до 1,81% у 2018 році, в структурі продовольчих товарів відповідно з 3,07 % до 4,18 %.

Стан справ українських виробників справжніх сирів гірший, ніж закордонних — ціни на сировину доводиться збільшувати, а з продажами є великі проблеми. Попри те, що загальна кількість виробництва сиру в Україні збільшується, країна імпортує сир з-за кордону, а також експортує за кордон..

Найбільшими імпортерами сиру в Україну виступають: – Польща (3951 т за 2017 рік); – Німеччина (2 588 т); – Франція (1 096 т); – Нідерланди (769 т); – Італія (358 т). Імпорт України становить 0,2% світового імпорту цього продукту, його рейтинг у світовому імпорті складає 68. Серед країн, в які Україна експортує сир, можна виділити: – Казахстан (3 733 т у 2017 році, 15 686 тис. дол.); – Республіку Молдову (2 590 т у 2017 році, 7 640 тис. дол.); – Єгипет (989 т у 2017 році, 3 644 тис. дол.); – Марокко (299 т у 2017 році, 1 077 тис. дол.); – Азербайджан (245 т у 2017 році, 737 тис. дол.).

Список використаних джерел

1.Маркетингові дослідження ринку сиру [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу – <https://ukrbukva.net/26063-Marketingovoe-issledovaniya-rynka-syrovarennoi-produkcii.html>

2.Статистика оптової й роздрібної торгівлі [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Науковий керівник: Тебенко В.М, к.е.н., доцент

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНОГО АНАЛІЗУ

Крамчанін А.Г., vorobevaanastasia031@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет

Ефективне управління сучасним підприємством не можливо без використання сучасних методів економіко-математичного моделювання та економічного та статистичного аналізу. На діяльність будь-якого підприємства впливають деякі фактори. Оцінити результати їх дії можливо методами статистики, основу яких становлять побудова і аналіз відповідної моделі [1, с.216].

Один із сучасних методів це кореляційно регресійний аналіз. Кореляційні зв'язки встановлюються в середньому для великої сукупності даних з інформаційної бази, яка має достатньо типові та надійні статистичні характеристики, а також якісну однорідність та кількісну однорідність (відсутність одиниці спостереження, яка за числовими характеристиками суттєво відрізняється від основної маси даних). Ці особливості потребують розв'язання двох задач: знаходження форми функціонального зв'язку та визначення міри наближення кореляційного зв'язку за ним. [2]

Кореляційно-регресійний аналіз, дозволяє перейти від функціонального зв'язку між факторами та результативним показником до стохастичної залежності. Ця залежність є більш прийнятною до умов реальної економіки. Кореляційно-регресійний аналіз забезпечує визначення впливу факторів, для яких не можливо побудувати детерміновану факторну модель. В загальному вигляді рівняння регресії з параметрами, що оцінюються, має наступний вигляд:

$$Y = a_0 + a_1 * X_1 + a_2 * X_2 + a_3 * X_3, \quad (1)$$

де a_0, a_1, a_2, a_3 - параметри;

X_1, X_2, X_3 - чинники.

Для своєї реалізації, кореляційно-регресійний аналіз потребує виконання низки умов: для побудови рівняння регресії необхідна певна сукупність об'єктів: -необхідний достатній обсяг спостережень;- сукупність має бути однорідною..

Прогнозування на основі регресійних моделей передбачає такі етапи: 1) визначення мети дослідження, 2) побудова моделі, тобто відображення теорії у вигляді рівняння регресії або системи рівнянь і тотожностей, яка пов'язує відібрані змінні.. 3. Знаходження даних про значення змінних, 4) використання відповідного методу для оцінювання невідомих параметрів, які входять до рівнянь моделі, 5) перевірка якості побудованої моделі, яка передбачає, передусім, її відповідність досліджуваному економічному процесу, а також адекватність, точність і прогнозову спроможність, 6) використання знайденої прийнятої моделі для прогнозу. [3]

Таким чином кореляційно-регресійний аналіз надає потужний та гнучкий інструмент для вивчення взаємозв'язків між показником та множиною незалежних змінних, а також точніше передбачити майбутнє.

Список використаних джерел

1. Статистичне забезпечення управління економікою. Прикладна статистика: Навчальний посібник / А. В. Головач, В. В. Захожий, Н. А. Головач. – К: КНЕУ, 2005. – 333.

2. Кравець О. С. Статистика: Навчальний посібник / О. С. Кравець. – О.: Пальміра, 2008. – 266 с.

3. Антонова Л.В. Економетрика: навч. посіб. / Л.В. Антонова, О.О. Ляховець. – Миколаїв: ЧДУ ім. П. Могили, 2011. – 232 с

4. Мозгова Н. В. Методичні вказівки до використання економічних методів, 2013. – 50с

Науковий керівник: Прус Ю.О.,

АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПЕРЕХІДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Крись Анастасія Олександрівна, anastasiakrys170@gmail.com
Таврійський державний агротехнологічний університет

Прибуток є головною метою та мотивом підприємницької діяльності, матеріальним джерелом економічного та соціального розвитку, інвестиційної та інноваційної діяльності. Він стає фактором удосконалення відносин власності. [3]

Крім того, прибуток є важливим інструментом переливання капіталів до галузей, що визначають науково-технічний прогрес, та концентрації фінансових ресурсів на тих підприємствах, адміністрація і власники яких здатні ефективно порядкувати ними. [1]

Отже, з часом з'являються нові фактори формування прибутку, які потребують врахування під час проведення економічного аналізу. Характерною негативною рисою сучасного становища підприємств є зростання їх дебіторської та кредиторської заборгованості. Дисбаланс між дебіторською та кредиторською заборгованістю перетворюється на важливий фактор формування прибутку. Враховуючи те, що частина підприємств України працює зі збитками, вимагає розгляду питання ефективності залучення банківських кредитів, виходячи з мінімуму збитків. Встановлено, що найбільший ефект від використання залучених коштів досягається на підприємствах, де є високою частка умовно - постійних витрат.

Прибуток має не тільки функціональний, а й інституціональний характер, який виявляється передусім у податковому законодавстві. Тому комбінування або спеціалізація виробництва, приводить до зміни суми сплачених податків. А це, разом зі зміною необхідного розміру обігових коштів, безпосередньо відображається на прибутку підприємства. Існують методи аналізу прибутку, які враховують вплив цього фактора, підвищують обґрунтування управлінських рішень у галузі утворення господарюючих об'єднань та розукрупнення підприємств.

Ринкові відносини в Україні проходять стадію становлення, тому вітчизняна наука і практика не набули достатнього аналізу фінансового стану підприємства. Методичну основу запровадженого аналізу становлять розробки зарубіжних вчених, які пройшли апробацію в системі розвинутих ринкових відносин країн Заходу. Але вони не дозволяють одержати реальної оцінки фінансового стану підприємства, оскільки не відображають специфіку ринкових відносин в нашій країні, порядок формування витрат та виробничо-фінансових результатів. Тому виникає необхідність в модифікації системи методів фінансового аналізу діяльності підприємств.

Таким чином, головним завданням кожного підприємця є опанування ефективними методами організації виробництва та реалізації продукції, за допомогою яких можна отримати найбільший прибуток. Необхідно внести зміни до закону про оподаткування прибутку в частині збільшення періоду нарахування оподаткованого прибутку.

Список використаних джерел:

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
2. Дмитрієв І.А. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Х.: ХНАДУ, 2018. – 292 с.
3. Підвищення рівня прибутковості підприємства: вебсайт. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/pidvischennya-rivnya-pributkovosti-pidpriemstva>.

Науковий керівник: Болтянська Л.О., к.е.н., доцент.

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ОПЕРАЦІЙНИХ БЮДЖЕТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Ліпіна Р.Є. lruslana1998.09@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д. Моторного

В наш час використання елементів технології бюджетування в економічному управлінні вже стало традиційним для менеджерів вітчизняних компаній. На разі, головною для керівництва підприємств є задача підвищення ефективності бюджетного управління.

Проблемою ефективності бюджетування в різні роки займалися І. Бланк, Ю. Брігхем, Л. Гапенські, Г. Грицаєнко, Г. Ліхоносова та інші. Так, Ю. Брігхем та Л. Гапенські визначають бюджет як «план, який у деталях розкриває проєктовані витрати і прибутки протягом певного майбутнього періоду» [2]. І. Бланк вважає, що «бюджет – оперативний фінансовий план, що складається, як правило, на строк до одного року, відображає витрати та надходження фінансових ресурсів в процесі здійснення конкретних видів господарської діяльності» [1]. На основі вивчення літературних джерел можна зробити висновок про те, що бюджет – це оперативний фінансовий план у формі балансу доходів і витрат, який створюється на короткостроковий період з метою забезпечення ефективного контролю за надходженням та витрачанням коштів на підприємстві.

Першим кроком при складанні бюджету є операційний бюджет, в якому вся діяльність підприємства відображається через систему спеціальних техніко-економічних показників, що характеризують окремі напрями та стадії операційної діяльності:

- бюджет продаж;
- бюджет виробництва;
- бюджет сировини і матеріалів;
- бюджет оплати праці;
- бюджет накладних витрат (загальновиробничих і адміністративних);
- бюджет витрат на збут;
- бюджет фінансових результатів.

Розробка системи оперативних бюджетів має певні особливості, які необхідно враховувати при плануванні впровадження їх в діяльність підприємства: часові обмеження, періодичність складання, прогностичний характер, багатоваріантність, вплив факторів зовнішнього і внутрішнього бізнес-середовища.

Вважаємо, що створення операційних бюджетів ефективно впливає на формування фінансових ресурсів, рух коштів, оптимізує відхилення та коригує діяльність підприємства шляхом прийняття відповідних управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Бланк И. Финансовый менеджмент: учебный курс. Київ: Эльга, НикаЦентр, 2004. 656 с.
2. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент. СПб.: Экономическая школа, 1997. 497 с.
3. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Прийняття рішень з оптимального управління запасами ремонтно-сервісного підприємства. *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки»*. Полтава: РВВ ПДАА, 2018. С. 64-66.
4. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Функціонально-вартісний аналіз управлінської діяльності підприємства фірмового сервісного обслуговування. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, 19-21 березня 2019 р. Ч. 2. Львів: ЛНАУ, 2019. С. 68-71.
5. Ліхоносова Г. Механізми бюджетування діяльності підприємства : можливості управління фінансовою безпекою. *Часопис економічних реформ*. 2019. № 3. С. 24-30.

Науковий керівник: Грицаєнко Г.І., к.е.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІ ПОСЛУГИ

Лисак Г.Є., anuskja@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д.К. Моторного

Готельно-ресторанне господарство є складною, багатофункціональною системою, яка крім основної діяльності — надання послуг ресторанно-готельного характеру містить значну кількість додаткових послуг.

Вітчизняні підприємства готельного господарства характеризуються нестійкими тенденціями розвитку внаслідок:

- сезонних коливань попиту;
- неможливості створення запасів специфічного продукту — готельної послуги;
- зростання цін на послуги;
- недостатнього рівня якості обслуговування за невисокої еластичності попиту за ціною
- організаційного консерватизму процесу управління.

Готельне господарство України останнім часом має низьку завантаженість (близько 25% пропускної спроможності); 30% підприємств є збитковими, застарілі технології та обладнання використовують 80% підприємств.

Процес ціноутворення здійснюється на основі методики ціноутворення, яку розуміють як сукупність найбільш загальних наукових правил і методів формування ціни, пов'язаних як із макроекономічними особливостями господарської системи, так і з різними сферами ціноутворення, як для економіки загалом, так і для групи суміжних галузей [2].

Тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу вимагають підприємців під час ціноутворення виконання основних функцій: стимулювати збільшення попиту на послуги підприємств готельно-ресторанного бізнесу, сприяти росту доходів і рентабельності.

До факторів, які прямо впливають на рівень цін та їх зміну, відносяться ціна виробництва, співвідношення попиту та пропозиції, стан грошової сфери, адміністративне (пряме) регулювання цін.

Вітчизняні підприємства у сучасних умовах витратну структуру формування ціни, в тому числі через особливості системи обліку, яку побудовано за статтями витрат і доходів. Зумовлено це тим, що вітчизняні підприємства на практиці неповною мірою враховують особливості маркетингової діяльності суб'єктів економіки в процесі реалізації продукції.

Американські готелі визначають середню вартість доби розміщення за формулою Хаббарта: визначають загальні операційні витрати готелю; відповідно до цінової політики додають прийнятну суму прибутку; визначають планову вартість послуг; розраховується плановий обсяг реалізації послуг розміщення як добуток максимальної пропускної спроможності готелю на плановий коефіцієнт завантаження номерного фонду.

Середня вартість однієї доби розміщення допомагає диференціювати готельні тарифи по категоріям номерів готелю.

Широко відомий такий спосіб встановлення цін методом «великого пальця», коли вартість номеру розраховується із пропорції \$1 за \$1000, витрачених на створення і облаштування кожного номеру при завантаженості готелю 70%.

Ціна перестає бути вирішальним мотивом під час споживання послуги на розвинених ринках, проте важливість цінових стратегій у діяльності готелів та ресторанів не зменшується. У таких умовах вітчизняні підприємства будуть активніше використовувати ціни в конкурентній боротьбі. В будь-якому разі визначення ціни повинно виходити із розуміння верхньої й нижньої межі цін для споживача.

Список використаних джерел:

1. Мардус Н.Ю. Цінове позиціонування товарів виробничо-технічного призначення в системі маркетингу : дис. ... канд. екон. наук / Н.Ю. Мардус ; наук. керівн. В.М. Тимофєєв ; нац. техн. ун-т «Харківський політехн. ін-т». - Х., 2013. - 258 с.

Науковий керівник: Лисак О.І. к.е.н., доцент

СУТНІСТЬ ТА ТЕНДЕЦІЇ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ

Мазурова І. В., mazurovaira2001@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Державний борг – загальна сума боргових зобов'язань держави з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення [2].

Державний борг традиційно поділяють на зовнішній та внутрішній.

Зовнішній державний борг – заборгованість держави іншим країнам, міжнародним економічним організаціям та іншим особам. Державний зовнішній борг є частиною валового зовнішнього боргу країни [2].

Внутрішній державний борг – заборгованість держави власникам державних цінних паперів та іншим кредиторам [2].

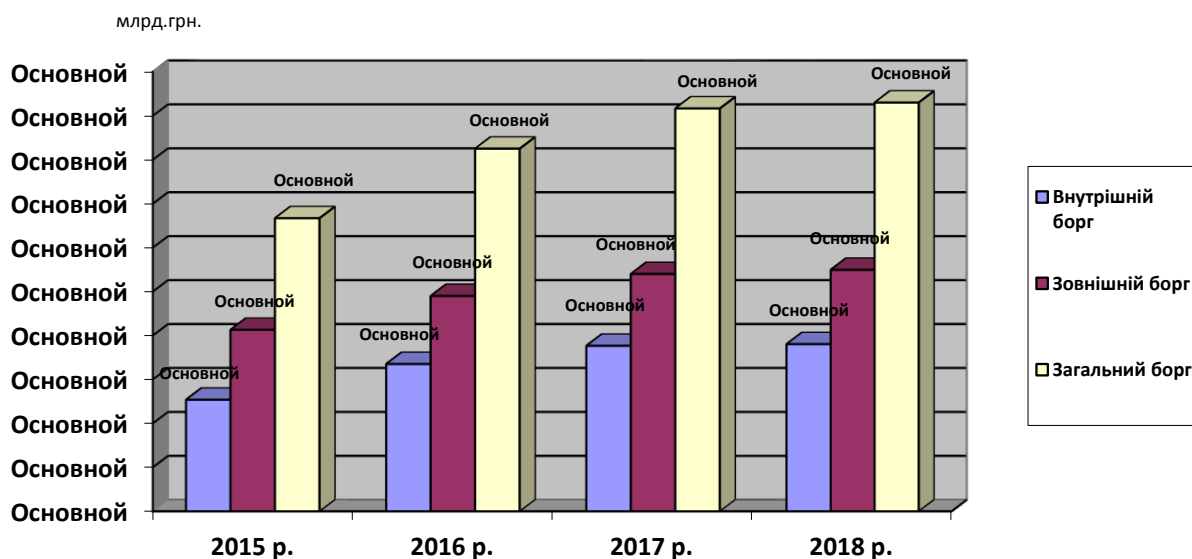

Рисунок 1 - Динаміка державного боргу України

Розглянувши дані динаміки показників в таблиці, можна простежити, що в період 2015 -2018 рр. державний борг України зростає. При цьому зовнішній борг значно перевищує внутрішній. Можна спостерігати тенденцію до збільшення частки зовнішнього і внутрішнього боргу в загальній сумі державного боргу. У разі зростання зовнішнього боргу країна може потрапити не тільки в економічну, а й у політичну залежність від країни-кредитора [3].

Отже, можна дійти висновку, що державний борг України займає важливе місце в розвитку економіки країни. Адже величина державного боргу, динаміка й темпи його зміни відображають стан економіки і фінансів держави, а також ефективність функціонування державних структур [3].

Список використаних джерел

1. Державний борг України. Мінфін. [Електронний ресурс] / Режим доступу - <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/2016/>
2. Державний борг України. Економічна сутність державного боргу. [Електронний ресурс] / Режим доступу - https://pidruchniki.com/20080215/finans/derzhavniy_borg_ukrayini

Науковий керівник: Андрєєва Л. О., к.е.н., доцент

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мазурова І. В., mazurovaira2001@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

Основним джерелом формування фінансових ресурсів підприємств, що забезпечують його розвиток, є прибуток. Тому, формування прибутку, його збільшення мають важливе значення для кожного підприємства – суб'єкта господарської діяльності. Фінансування розвитку підприємства свідчить про удосконалення його матеріально-технічної бази на основі широкого використання інновацій. Уся діяльність підприємства спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку в процесі виробництва і реалізації продукції. На його формування впливають процеси, що відбуваються в суспільстві, у сфері виробництва й розподілу валового внутрішнього продукту [1].

Резервами збільшення (факторами підвищення) прибутковості для підприємства можуть бути:

1) Фактори, що пов'язані з реалізацією продукції: підвищення ефективності діяльності підприємства по збуту продукції. Перш за все, необхідно більше уваги приділяти підвищенню швидкості руху оборотних коштів, скороченню усіх видів запасів, досягненню максимально швидкого просування готових виробів від виробника до споживача; здійснення ефективної цінової політики, диференційованої по відношенню до окремих категорій покупців; суворе дотримання укладених договорів на поставку продукції; удосконалення рекламної діяльності, підвищення ефективності окремих рекламних заходів; підвищення ціни реалізації за умови підвищення якості продукції .

2) Фактори, що пов'язані з використанням виробничого устаткування, сировини і матеріалів, та основних засобів: збільшення обсягу виробництва продукції, що випускається за рахунок більш повного використання виробничих потужностей підприємства; скорочення витрат на виробництво за рахунок підвищення рівня продуктивності праці, раціонального використання обладнання, сировини, матеріалів, палива, електроенергії; застосування найсучасніших механізованих і автоматизованих засобів для виробництва продукції; впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво, в результаті чого зростає продуктивність праці .

3) Фактори, пов'язані з використанням трудових ресурсів: проведення масштабної і ефективної політики у сфері підготовки персоналу, що являє собою особливу форму вкладення капіталу; здійснення заходів, спрямованих на поліпшення робочого клімату в колективі [2].

Отже, можна зробити певний висновок, що кількість резервів (факторів), які взагалі можуть позитивно вплинути на прибутковість діяльності підприємства є достатньо значною. Адже саме підприємство повинно використовувати і внутрішні можливості підвищення ефективності роботи, і пристосовуватись до зовнішніх впливів. До внутрішніх факторів ми можемо віднести фінансові чинники, матеріально-технічні, організаційні, управлінські чинники, кадрові чинники. А ось до зовнішніх факторів належить зовнішньоекономічні, ринкові та адміністративні чинники.

Список використаних джерел:

1. Є. В. Чазов. Напрями підвищення прибутковості діяльності підприємства У СУЧАСНИХ УМОВАХ. *Ефективна економіка* № 3, 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4177>.

2. Формування і використання прибутку підприємства. URL: https://pidruchniki.com/84373/ekonomika/formuvannya_vikoristannya_pributku_pidpriyemstva

Науковий керівник: Болтянська Л. О., к.е.н, доцент.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СВІТОВИХ ЦІН

Марцун Я. С., jaroslavamarcun07@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д.К. Моторного

Світові ціни — це ціни великих експортно-імпортних угод, які укладаються в основних центрах світової торгівлі. При цьому угоди повинні укладатись на умовах готівкового розрахунку у вільноконвертованій валюті, а вибрані ринки — регулюватись загальним (вільним) торгівельно-політичним режимом.

Світові ціни формуються з урахуванням двох основних принципів:

- 1) світова ціна повинна бути доступною для будь-якого продавця чи покупця;
- 2) вона має бути показовою для світового товарного співтовариства.

Світовий ринок - це сфера сталих товарно-грошових відносин між країнами, які базуються на міжнародному поділі праці та інших факторів виробництва. Світовий ринок виявляється через міжнародну торгівлю, яка є сукупністю зовнішньої торгівлі усіх країн світу та складається із двох зустрічних потоків товарів - експорту та імпорту. Найпростіша модель світового ринку, яка називається моделлю часткової рівноваги, показує основні функціональні взаємозв'язки між внутрішнім попитом і пропозицією та попитом і пропозицією товарів на світовому ринку, визначає кількісні обсяги експорту та імпорту, а також рівноважну ціну, за якою здійснюється торгівля.

Для порівняння цін на продукти харчування було обрано 10 країн.

Спершу обрахували вартість хліба. Як показують результати, в Україні, яку називають «житницею Європи», ціна – найнижча.

Тенденція зберіглася і стосовно вартості молока. В Україні середня ціна цього продукту становить \$0,55. Це приблизно стільки ж, як і в наших сусідів – Білорусії, Молдови та Польщі. Дещо вища ціна на молоко в Росії - \$0,9. Дорого молочні продукти коштують у Китаї – \$1,9.

Середня вартість яєць (10 шт.) в Україні – \$0,91. Це майже в 4 рази менше, ніж у Норвегії, яка вважається однією з найдорожчих для проживання країн світу. У наших сусідів ціна трохи вища: у Росії – \$1,16, у Польщі – \$1,54.

Відзначимо, що середня ціна картоплі в Україні нижча, ніж у Білорусії. У США за кг картоплі доведеться заплатити у 9,5 раз більше.

Ціни на рис суттєво не відрізняються від інших продуктів. Як завжди, найдорожча вартість – у США (\$3,72) та Норвегії (\$2,76). Середня ціна рису в Україні – \$0,9. Це дорожче, ніж у Польщі (\$0,75), але дешевше, ніж у Росії (\$1,04).

У цінах на м'ясо помітні значні розриви між країнами. Так, 1 кг курячої грудки в Україні коштуватиме \$2,33, тоді як покупець у Норвегії змушений буде витратити майже у 5 разів більше – \$12,7. У наших сусідів вартість курятини також трохи вища: у Росії – \$3,85, Польщі – \$3,67, Білорусії та Молдові - \$3,06.

При цьому, в Україні – найнижчі зарплати в Європі. Згідно з останнім звітом Держкомстата, середня зарплата в Україні – 5034 грн, це майже в 4 рази менше, ніж у Польщі, у 3 рази менше, ніж у Росії.

Зрівнявши 10 країн : США, Норвегію, Німеччину, Великобританію, Польщу, Литву, Росію, Румунію, Грузію, Білорусь, Молдову, Україну можемо зробити висновок , що в Україні ціни на продукти харчування низькі порівняно з світовими цінами , а також і заробітна плата. Якщо зрівняти , наприклад курячу грудку то ми бачимо ,що найнижча ціна на цей продукт харчування в Україні ,на другому місці Білорусь , а на третьому Молдова.

Науковий керівник: Лисак О.І. к.е.н., доцент

ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ТА МЕТОДІВ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗАДАЧ

Михайлова М.С., *m.mykhailova13@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

На сьогоднішній час, проблематика економіко-математичних задач є різноманітною, тому це призвело до формування інструментарію, який в свою чергу породив виникнення певної групи наук, які в сукупності об'єднуються процесом моделювання.

Процес моделювання економічних явищ та процесів представляє собою формалізацію складних економічних відносин, що дозволяє виявити особливості функціонування економічного об'єкту і на цій основі передбачати поведінку при зміні будь-яких його параметрів. У моделі всі взаємозв'язки змінних можуть бути оцінені кількісно, це дозволяє одержати більш точний і надійний прогноз. Для будь-якого економічного об'єкта можливість прогнозування ситуації означає, перш за все, отримання кращих результатів або уникнення втрат.

Модель повинна відповідати цілям, які можуть бути об'єктивно оцінені і в будь-який момент часу перевірені: якісно та кількісно.

Для цього, по-перше, модель економічних процесів і явищ розглядається, як складна, багатофакторна система.; по-друге, повинні бути визначені чіткі стратегічні цілі розвитку.; по-третє, повинні бути встановлені критерії; по-четверте, необхідно забезпечити можливість розробки сценаріїв і аналізу варіантів[1].

При вибудовуванні моделі з'являється низка проблем, взаємопов'язаних з стрімкістю економічних процесів, що виражаються у зміні параметрів та зрідка у структурі системи. Основною вимогою до моделей є вимога адекватності модельованого процесу реальної дійсності

Наступною проблемою є значення інформації, а саме: наповнення моделей конкретною і якісною інформацією. Точність і повнота інформації, багато в чому зумовлюють підбір типів моделей. Вона може бути поділена на дві категорії: інформація про минулий розвиток і сучасний стан об'єктів (фінансові спостереження та їх обробка) та інформація про майбутній розвиток об'єктів, що включає дані про очікувані зміни їх внутрішніх параметрів і зовнішніх умов (прогнози).

Використовуючи можливості системного аналізу всі економіко-математичні моделі можна класифікувати за:

1. Внутрішньою структурою: а) макроекономічні, мікроекономічні; б) описативні, нормативні; в) гравітаційні, динамічні, тимчасові, статистичні, точкові, тренди; г) агреговані, деталізовані; д) односекторні, багатосекторні; е) монопродуктивні, багато продуктивні; є) відкриті, закриті; ж) автономні комплексні [2]. Дана класифікація виражає практичну сторону використання економіко-математичного апарату для вирішення та управління економічних явищ та процесів.

Проаналізувавши все вище сказане можна зробити висновок, що виникає проблема функціональної якості методів та моделей, причому не тільки в практичному їх застосуванні, але і в обґрунтуванні щодо існування власне наукової новизни.

Список використаних джерел:

1. Бондар О.А. Інтерпретаційний схематизм управління економічними системами / О.А. Бондар // Монографія, К.: Науковий світ, 2013, 121 с.

2. Бакаев А.А. Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем: Сб. науч. тр. / АН України; Інститут кібернетики ім. В.М. Глушкова / А.А. Бакаев (ред.). – К., 1994. – 79 с

Науковий керівник: Прус Ю.О., к.е.н., доцент.

ЕКОНОМІКО-СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ПЛОДІВ.

Недорезков А.І., *andreyka.nedorezkov825@gmail.com*,

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Згідно територіального групування, більшість областей (15) продають плодів, ягід, винограду, горіхів в межах від 17072,6 до 99737,6 ц, всього по групі продано 819403 ц плодів. Загальний роздрібний товарооборот в цій групі становить 2173630,2 тис. грн. в т.ч. продано 29,6% товарів, вироблених на території України, через торгову мережу (822754,9 тис. грн.). Товарні запаси по групі складають 52581,1 тис. грн. Сукупність регіонів за продажем плодів не є однорідною, а середній рівень їх продажу в Україні не є надійною характеристикою сукупності.

Мода показала, що Найчастіше в регіонах продається 66,7 тис. ц плодів. В половині регіонів продаж плодів не перевищує 83,2 тис. ц. У 10% регіонів продаж плодів не перевищує 30,1 тис. ц, а в 90% - 289,9 тис. ц. У 25% регіонів продаж плодів не перевищує 50,1 тис. ц, а в 75% - 149,3 тис. ц. Мінімальний продаж плодів в 10% регіонів-лідерах у 9,6 разів вищий, ніж максимальний продаж 10% регіонів з найменшим його рівнем. Мінімальний продаж плодів в 25% регіонів-лідерах у 3 рази вищий за максимальний продаж 25% регіонів з найменшим його рівнем. Середня величина продажу плодів в 10% регіонів регіонів-лідерах у 17,5 разів перевищує середню величину показника в 10% регіонів з найменшим його рівнем. Середня величина продажу плодів в 25% регіонів регіонів-лідерах у 8,7 разів перевищує середню величину показника в 25% регіонів з найменшим його рівнем.

Концентрація товарообороту відсутня в I групі регіонів. Значення коефіцієнтів Лоренца і Джині свідчать про помірну концентрацію ознаки в сукупності. Значення коефіцієнта Херфіндаля, говорить про високу концентрацію ознаки в окремих групах, тобто домінування Запорізької, Харківської, Київської та Дніпропетровської областей на ринку плодів.

Протягом 2014-2018 років продаж плодів щороку зменшувався в середньому на 7,25 тис. т, тобто на 1,84%, а кожний процент цього зменшення становив 3,93 тис. т. За рівнянням прямої теоретичний продаж плодів у 2016 році склав 359,4 тис. т, а його середнє зменшення щороку становило 4,2 тис. т.. За рівнянням параболи теоретичний продаж плодів у 2016 році склав 324 тис. т, а його середнє зменшення щороку становило 4,2 тис. т. з прискоренням на 17,7 тис.т щороку. За рівнянням параболи 2019 році продаж плодів з імовірністю помилки 0,05 прогнозується в межах від 323,1 до 618,5 тис. т.

За рівнянням регресії із зростанням загального доходу домогосподарства на 1 грн. продаж плодів зменшується на 0,004 кг на домогосподарство. Коефіцієнт кореляції показав, що між загальним доходом домогосподарства та продажем плодів зв'язок середній обернений. Обсяг продажу плодів на 46,45% залежить від загального доходу домогосподарств, а на 53,55% - від впливу інших факторів.

Індексний аналіз показав, що у 2018 році товарооборот плодів в Придніпровському економічному районі збільшився в порівнянні з 2011 роком у 2 у 2,72 рази, що в абсолютному значенні складає відповідно 1264545,6 тис. грн., в тому числі за рахунок підвищення ціни 1 ц у 2018 році збільшився у 2,12 рази, що в абсолютному значенні складає 1056062 тис. грн., а за рахунок збільшення обсягу продажу товарооборот плодів підвищився на 28,4% (на 208483 тис. грн.). У 2018 році середня ціна плодів порівняно з 2011 роком зросла у 2,14 рази. За рахунок підвищення цін у окремих областях середня ціна плодів у 2018 році збільшилася у 2,07 рази. За рахунок змін у структурі реалізації середня ціна плодів у звітному періоді впала на 0,011%.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Науковий керівник: Педченко Г.П., к.е.н., доцент

АНАЛІЗ ОБОРОТУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

Панченко П., *polina12020@gmail.com*,

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

На даному етапі розвитку нашої країни торгівля є одним із найголовніших факторів розвитку економіки, тому що саме оптова та роздрібна торгівля лідує серед галузей економіки по надходженнях до бюджету. Таким чином торгівля впливає не тільки соціально-економічну частину, а й на сектор споживання.

Оборот роздрібною торгівлі в Україні у 2018 р. становив 930629,2 млн. грн., що в порівнянних цінах на 6,2% більше від обсягу 2017 р. Роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі у 2018 році склав 668369,6 млн. грн. Лідерами серед регіонів за показником товарообороту роздрібною торгівлі у 2018 р. стали Дніпропетровська (85302,9 млн. грн.), Харківська (72517,7 млн. грн.) області та м. Київ (177101,4 млн. грн.).

Загальний товарооборот у порівнянні 2018 р. до 2016 р. збільшився на 36,5% або на 659401,7 млн. грн.; у зіставленні 2018 р. до 2017 р. зріс на 15,6% або на 771796,3 млн. грн. Загальний товарооборот збільшився за рахунок збільшення оптової та роздрібною торгівлі. Визначено, що реалізація продовольчих товарів збільшилась 2018 рік в порівнянні з 2017 роком на 18%. Реалізація непродовольчих товарів збільшилась у порівнянні 2018 р. з 2017 р. на 36,9%. Серед товарів продовольчої групи найбільша частка товарів українського виробника спостерігалась у продажі м'яса та птиці (2,5%), консерви (2,3%), сиру (1,8%), молока та молочних продуктів (2,6%), хлібобулочні вироби (1,6%), свіжі овочі (1,4%), алкоголь (3%), тютюнові вироби (2,4%), вода (0,8%), чай, кави (1,6%). Найменше – у продажі тваринних жирів (0,1%), фруктових-ягідних консерви (0,1%).

Питома вага продажу непродовольчих товарів, які вироблені на території України, становила 56,7% (у 2017 р. – 60,2%). Найбільша частка товарів непродовольчої групи українського виробника спостерігалась у продажу фармацевтичних товарів (9,8%), автомобілів та автотоварів (7,3%), бензину моторного (4,1%), парфумно-косметичних товарів (3,6%), побутових електротоварів та освітлювального приладдя (3,2%), одягу (2,3%). Найменша частка непродовольчих товарів вітчизняного виробництва спостерігалась у продажі шкіряного одягу, головних уборів, годинників та ювелірних виробів, фотографічне, оптичне та точне устаткування, товари культурного призначення, добрива, агрохімічна продукція, засоби для миття, чищення, полірування та догляду за автомобілями, матеріали мастильні, сільськогосподарська сировина (0,1–0,2% від загального продажу товарів).

Отже, роздрібна торгівля - це галузь, що розвивається та має великі перспективи для майбутнього зростання. Загалом товарооборот в країні постійно збільшується та має позитивну динаміку розвитку, незважаючи на зменшення кількості суб'єктів господарювання, які займаються оптовою та роздрібною торгівлею. Однак слід зазначити, що українські продавці недостатньо конкурентоспроможні та відстають у інноваційних технологіях від міжнародних. Для пошкваллення комерційної діяльності необхідно впровадження інновацій, застосування оновлених інструментів взаємодії, консолідації, інтеграції та автоматизації, що дозволить підвищити ефективність ведення роздрібною бізнесу як на сьогоднішній день, так і в майбутньому. Держава, в свою чергу, повинна стимулювати розвиток роздрібною торгівлі шляхом державної підтримки, покращення інвестиційного клімату в галузі, посприяти поліпшенню розвитку споживчого попиту населення. В такому разі дії держави повинні сформуватися в чітку стратегію розвитку торгівельної галузі.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Науковий керівник: Педченко Г.П., к.е.н., доцент

АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ ДІТЯЧОГО РОЗВАЖАЛЬНОГО ЦЕНТРУ

Пославська М. М. samsonovamarina0607@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Завжди дуже важливо проводити час з дітьми, показувати їм світ і навчати важливим речам. У сучасному світі, крім вуличних ігрових майданчиків, існує великий попит на нові форми організації розваг для дітей. Наприклад, останнім часом актуальними стали розважальні центри та дитячі ігрові кімнати.

Мета цієї публікації - розглянути найважливіші фактори, які необхідно враховувати, щоб відкрити дитячий центр.

Відкриваючи такий бізнес, перш за все необхідно визначити ступінь конкуренції у цій галузі діяльності та вивчити потреби місцевих жителів у різних видах розваг [2]. Експерти підкреслюють, що в невеликих містах з кількістю населення до 200 000 достатньо 2-3 маленьких дозвільних центрів. Бажано, щоб вони були досить далеко один від одного, оскільки повинні повністю змагатися, щоб уникнути небезпеки втратити свою аудиторію.

Основою ділового успіху дитячих розважальних центрів є диверсифікація пропозицій. Важливо розширити їхні списки. Цього можна досягти наступним чином: різноманітність ігрових зон; сучасні атракціони та ігрові автомати; розширення торгової зони (по можливості); наявність дитячого кафе на місці.

Далі розглянемо основні пункти, які слід врахувати у бізнес-плані дитячого розважального центру: цільова група; перелік послуг; аналіз ринку та конкуренція; можливі ризики.

Створюючи бізнес-план, не слід також нехтувати організаційними аспектами. По-перше, ви повинні створити всі необхідні документи та отримати дозволи на реєстрацію підприємця у податковій службі. По-друге, ви повинні знайти приміщення, яке відповідає вимогам санітарної та протипожежної охорони.

Зовнішній вигляд центру повинен бути логічно пов'язаний з цільовою концепцією. Оскільки це дитячий розважальний центр, дизайн повинен включати як яскраві кольори, так і героїв мультфільмів. Ви повинні придбати обладнання: ігрові автомати; комплекс для створення ігрових зон; лабіринт та інші ігрові зони. Меблі для відпочинку в залі такі як: дивани, пуфи, крісла, столи, вітрина для продажу іграшок та сувенірів. Також повинно бути присутнім обладнання для міні-кафе, якщо воно надається серед послуг. Не менш важливим заходом є підготовка працівників. Потім йде реклама та маркетинг. Оскільки розважальний центр орієнтований на сім'ї з дітьми, реклама повинна бути будь-якого виду: телебачення, радіо, листівки, сарафанне радіо, створення власного веб-сайту та розсилка.

Для створення розважального центру для дітей необхідно провести фінансовий розрахунок інвестицій, необхідних для запуску та експлуатації центру. Важливо проаналізувати всі супутні фактори. Для успіху в бізнесі треба правильно створити та дотримуватися бізнес-плану. Тоді підприємець може розрахувати свій дохід, прибуток та ефективність свого розважального центру [1].

Список використаних джерел

1. Бізнес план [Електронний ресурс] : <https://xn----8sbebdgd0blkrk1oe.xn--p1ai/biznes-plan/razvlechenie/razvlekatelnyj-centr.html>

2. Лабіринт для дитячих ігр [Електронний ресурс] : www.newhorizont.ru

Науковий керівник: Андрєєва Л. О., к.е.н., доцент

УПРАВЛІННЯ РОБОЧИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Смелянський Д. А., Expiridans@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

У наш час ведуться пошуки нових шляхів підвищення продуктивності виробництва. Одним з таких шляхів є управління робочим капіталом підприємства, тому метою дослідження є у більш всебічне вивчення проблем, пов'язаних із залежністю ефективності управління робочим капіталом та сталим розвитком підприємства.

Дослідженням проблем створення робочого капіталу підприємства займалися такі вчені, як Буратчук Н.Ю. [1], Грицаєнко Г.І. [2, 3], Грицаєнко І.М. [2, 3], Жерліцин Д.М. [4], Козловський А.Т. [5] та багато інших, але питання управління робочим капіталом залишились недоопрацьованими, тому набувають особливої актуальності.

Ефективність управління фінансами підприємства значною мірою залежить від якості управління робочим капіталом. До сих пір серед вчених ведуться дискусії щодо трактування сутності поняття «робочий капітал». Так, Буратчук Н.Ю. вважає, що робочий капітал – це «сума оборотних активів, що не були профінансовані за рахунок поточних зобов'язань» [1], Жерліцин Д.М. – «ефективності фінансового менеджменту, та індикатор операційної ліквідності компанії» [4], Козловський А. – «різниця між потребою у фінансуванні поточних операційних активів, та наявними джерелами фінансових ресурсів» [5]. На основі узагальнення вивчених літературних джерел можна зробити висновок, що робочий капітал – це різниця між оборотними активами підприємства та його короткостроковими зобов'язаннями.

Як показує досвід, є невідворотній зв'язок між зростанням доходів та паралельним зростанням балансних статей – таких, як запаси та дебіторська заборгованість. Тому лише оптимізація темпів розвитку і скорочення потреб у робочому капіталі здатна принести підприємству найбільший ефект. Необхідність у робочому капіталі багато у чому окреслює структуру інвестованого капіталу, а він формує основний показник прибутковості операційної діяльності. Управління робочим капіталом повинно підтримувати безперервність операційного циклу, а сама потреба у робочому капіталі показує об'єм інвестицій, необхідних для фінансування даної необхідності.

Таким чином, управління робочим капіталом є необхідним для підтримки сталого розвитку та фінансової стійкості підприємства.

Список використаних джерел

1. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Прийняття рішень з оптимального управління запасами ремонтно-сервісного підприємства. *Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки»*. Полтава: РВВ ПДАА, 2018. С. 64-66.
2. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Функціонально-вартісний аналіз управлінської діяльності підприємства фірмового сервісного обслуговування. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, 19-21 березня 2019 р. Ч. 2. Львів: ЛНАУ, 2019. С. 68-71.
3. Буратчук Н.Ю. Інноваційні підходи до управління робочим капіталом торговельних мереж. *Економіка: реалії часу*. 2014. № 5. С. 133-140.
4. Жерліцин Д.М. Фінансовий важіль робочого капіталу як інструмент аналізу ефективності операційної діяльності підприємства. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 17(2). С. 24-29.
5. Козловський А.Т. Фактор робочого капіталу як елемент контролінгу інвестиційної діяльності. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2016. Вип. 1. С. 207-215.

Науковий керівник: Грицаєнко Г. І., к.е.н., доцент

ФОРМУВАННЯ ПОРТФЕЛІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Стрюк О. Л., ksechik.leo@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

В сучасних умовах економічного зростання значне місце займає інвестиційна діяльність. При ефективному інвестуванні спостерігається підвищення конкурентоспроможності будь-якого підприємства. Одне з головних місць в інвестиційній діяльності займає формування портфеля інвестиційних проектів.

Проблеми інвестиційної діяльності досліджували Грицаєнко Г.І. [1, 2], Грицаєнко М.І. [2], Данілов О.Д. [3], Івашина Г.М. [3], Мойсеєнко І.П. [4], Музиченко А.С. [5], Чумаченко О.Г. [3] та багато інших дослідників. Але питання формування портфелів інвестиційних проектів залишаються актуальними, що обумовило обрання теми дослідження.

Формування портфеля інвестиційних проектів підприємства вимагає в першу чергу професійних знань ринку та аналітичних даних змін, які відбуваються. Оскільки ринкові відносини в нашій країні тільки починають розвиватись, існує необхідність у розробці такого підходу до формування портфеля проектів, який би враховувавши індивідуальний досвід співробітників сприяв би підвищенню ефективності інвестиційних рішень [5]. Головною метою формування інвестиційного проекту підприємства є забезпечення та реалізація стратегії інвестування через вибір найефективніших напрямків інвестування на основі практичного досвіду всієї команди. Основними завданнями формування портфеля проектів є такі: забезпечення високого рівня прибутковості у задані періоди; позбавлення високих ризиків інвестування; досягти плановий рівень ліквідності активів.

При формуванні інвестиційного портфеля слід враховувати різну інвестиційну привабливість активів [3]. Саме тому необхідною умовою для забезпечення ефективного фінансування інвестиційних проектів є здійснення таких кроків: вдосконалення механізмів стратегічного планування діяльності та формування фінансово-інвестиційної стратегії; розробити концепцію управління інвестиційним розвитком підприємства; розширити сферу застосування різноманітних форм кредитування; на законодавчому рівні виділити страхування ризиків під час реалізації інвестиційних проектів [4].

Отже, формування портфеля інвестиційних проектів повинно ґрунтуватись як на використанні аналітики фінансового ринку, так і на основі знань та досвіду в першу чергу кваліфікованих спеціалістів. Формування інвестиційного портфеля проектів повинно відповідати вимогам до вибору матеріальних та фінансових активів відповідно до напрямків інвестиційної стратегії підприємства. При цьому слід враховувати як теоретичні основи формування портфеля, так і специфічний галузевий досвід діяльності та внутрішній потенціал підприємства.

Список використаних джерел

1. Грицаєнко Г.І. Оцінка ефективності в проектному аналізі. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*, 2013, №3 (23), С. 61-65.
2. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко М.І. Соціальні інвестиції в соціальний капітал. *Бізнес Інформ*, 2018, №1, С. 188-194.
3. Данілов О.Д., Івашина Г.М., Чумаченко О.Г. Інвестування: навч. посіб. Київ: «Видавничий дім «Комп'ютерпрес», 2001, 364 с.
4. Мойсеєнко І.П. Інвестування: навч. посіб. Київ: Знання, 2006, 490 с.
5. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні. Проблеми регулювання: навч. посіб. Київ: Кондор, 2011, 406 с.

Науковий керівник: Грицаєнко М.І., к.е.н., ст. викладач

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН

Ткаченко Р.О.,

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д.К. Моторного

Цінові відносини в АПК в умовах ринку мають ґрунтуватися на поєднанні вільного ринкового ціноутворення і державного регулювання цін; забезпечення ефективності виробництва та прибутковості сільськогосподарських підприємств; стимулюванні науково-технічного прогресу.

В процесі ціноутворення на сільськогосподарську продукцію важливу роль відіграє державне регулювання. Саме воно повинно бути направлене на формування системи наукового та економічного обґрунтування цін – гарантованих, заставних і ринкових – по всьому технологічному ланцюгу: товаровиробник – переробник – торгівля, споживач.

Погіршення стану сільськогосподарських товаровиробників відбулося не тільки через диспаритет цін, але й внаслідок зміни характеру реалізації сільськогосподарської продукції та зниження частки товаровиробника в роздрібній ціні. В Україні на селі залишається лише п'ята частина сформованих за участю с/г підприємств і землі доходів, 4/5 виручки переходить у розпорядження численних торгових посередників та в галузь переробки

Основними завданнями цінової політики на сучасному етапі розвитку економічних відносин є: досягнення паритету цін на аграрну і промислову продукцію, відповідного рівня доходів сільськогосподарських товаровиробників, забезпечення населення продуктами харчування, а промисловість – сировиною. Тому цінова політика повинна ґрунтуватися на поєднанні вільного ціноутворення з державним регулюванням цін на сільськогосподарську продукцію, посиленні антимонопольного контролю за цінами на ресурси першої сфери АПК, на енергоносії та виробничі послуги для сільськогосподарських товаровиробників.

Таким чином, удосконалення цінової політики повинно спрямовуватися:

– на першому етапі – на створення, як мінімум, умов для простого відтворення виробництва продукції в основних галузях сільського господарства на основі запровадження цін підтримки на квотовану в межах продовольчої безпеки країни сільськогосподарську продукцію;

– на другому етапі – на стабілізацію і створення економічних передумов для розширеного відтворення на основі дотримання цінового паритету шляхом вільного ціноутворення та, при необхідності, введення еквівалентних цін (цін для забезпечення розширеного відтворення).

Особливість ціноутворення в агропромисловому комплексі полягає в тому, що процес виробництва залежить від природних умов, родючості землі, місцезнаходження угідь, рівня механізації праці і т. д. Вплив цих факторів відображається на витратах підприємств АПК та враховується у розрахунку собівартості сільськогосподарської продукції.

Підсумовуючи результати зроблених досліджень, ми приходимо до висновку, що основними заходами із стабілізації цінової ситуації на ринку сільськогосподарської продукції, усуненню існуючого диспаритету цін мають бути наступні

1. Законодавче забезпечення щодо посилення антимонопольного контролю за формуванням цін на матеріально-технічні ресурси і послуги, що споживаються в сільськогосподарській галузі;

2. Встановлення гарантованих цін на сільськогосподарську продукцію, що забезпечували б нормативний (мінімальний) рівень рентабельності її виробництва при контрактних закупівлях;

3. Розробка і впровадження механізмів справедливого розподілу доходів серед усіх учасників виробництва, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції.

Науковий керівник: Лисак О.І. к.е.н., доцент

ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОНОМІКО - МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ

Фурса В. А. fursa.valerya@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

Дослідження економічних процесів зазвичай починається з їх моделювання, тобто відображення реального процесу за допомогою відповідного математичного інструментарію. При цьому складають рівняння, які відображають співвідношення між показниками та визначають їх вплив на значення результуючої змінної, що дозволяє сформулювати систему необхідних обмежень.

Теорія і практика економічного аналізу охоплює понад сотню різних видів економіко-математичних методів і моделей, які умовно можна класифікувати за групами: методи кореляційно-регресійного аналізу, методи математичного програмування, матричні методи та моделі, нелінійні моделі та інші економіко - математичні методи і моделі [1, с.130].

Методи кореляційно-регресійного аналізу доцільно застосовувати для встановлення кількісної залежності тих або інших об'єктивних і суб'єктивних факторів досліджуваного об'єкта, характер функціональної залежності між якими невизначено. Зважаючи на те, що більшість процесів, які відбуваються в економіці є випадковими, то й зв'язок між факторами, які впливають на результуючу змінну є випадковою величиною. В такому випадку, кореляція виражає ймовірнісну залежність між змінними параметрами алгоритму зв'язку.

Методи математичного програмування по своїй суті зводяться до вирішення умовних задач оптимізації з декількома змінними. Найчастіше методи математичного програмування застосовуються при вирішенні задач планування номенклатури та асортименту виробів, визначення оптимального маршруту, мінімізації залишків виробництва, регулювання рівня запасів, календарному плануванні виробництва тощо. Таким чином, методи математичного програмування головним чином призначені для оптимізації господарської діяльності, що дозволяє аналітику оцінювати ступінь досягнення поставленої мети, визначати лімітуючі ресурси, вузькі місця, ступінь конкурентності та дефіцитності [3].

Матричні методи та моделі економічного аналізу дозволяють підходити до аналізу найбільш системно, упорядковуючи як складові елементи системи, так і взаємозв'язки між ними. В основі даних методів покладено лінійну та векторно-матричну алгебру, які часто використовують при дослідженні складних і великорозмірних економічних структур. Широке розповсюдження матричні моделі набули у сфері дослідження міжгалузевого балансу, матриць багатокритеріальної оптимізації, портфельного аналізу тощо.

Методи лінійного програмування використовуються аналітиками при розв'язанні багатьох оптимізаційних задач, де функціональні залежності досліджуваних явищ і процесів є детермінованими. Одержані результати при застосуванні методів лінійного програмування дають можливість аналітику визначити та проаналізувати потенційні можливості зміни значення будь-якого з параметрів досліджуваного об'єкта, а також визначити резерви нереалізованих можливостей. Задачі лінійного програмування успішно розв'язують із використанням сучасних спеціалізованих програмних продуктів [2, с.261].

Приведена класифікація не є, очевидно, ні всеохватною, ні повною. Але вона дає уявлення про усьогобагатоманітність підходів до моделювання економічних процесів.

Список використаних джерел:

1. Мних Є. В. Економічний аналіз: підруч./Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
2. Лаврик В. І. Моделювання і прогнозування стану довкілля/ В. І. Лаврик. – К.: Академія, 2010. – 400 с.
3. Бачевський Б. Є. Потенціал і розвиток підприємства / Б. Є. Бачевський, І. В. Заблудська, О. О. Решетняк. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 400 с.

Науковий керівник: Прус Ю. О.

ПРОБЛЕМИ ПРЯМОГО ІНВЕСТУВАННЯ ЗА СТРУКТУРНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИМ АСПЕКТОМ

Чукіна К.Ю., kettismail@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Сучасний економічний стан країни показує, що в інвестиційних ресурсах гостру потребу відчувають практично всі галузі народного господарства [1].

Незважаючи на нестабільний розвиток та досить непривабливе місце України за рейтингом інвестиційної діяльності, до України надходять інвестиції. За статистичними даними найбільше інвестицій надійшло до таких регіонів України як: Київська, Дніпропетровська, Харківська, Львівська, Одеська, Запорізька, Полтавська, Івано-Франківська області та до міста Київ, що становить 93% всіх залучених ПІІ. За таким розподілом капіталу та прямих іноземних інвестицій в окремі регіони нашої країни не є рівномірним та пропорціональним і наслідком цього є велика різниця у соціально-економічному розвитку регіонів та подальший великий розрив у їх функціонуванні [1].

Так, на прикладі Запорізької області можна побачити, що припадає невелика частина від всього обсягу іноземних інвестицій, у порівнянні з іншими областями України (табл. 1) [2].

Таблиця 1 – Динаміка прямих іноземних інвестицій за регіонами України

Регіон	Обсяг на 1 січня					На 31.12.18
	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	
Усього	39175,7	43836,8	48991,4	53679,3	57056,4	45916
м. Київ	19225,1	21531,6	24907,7	27278,1	28693	22733
Дніпропетровська	7054,1	7495,1	8208,2	8432,3	9064	7758,7
Харківська	2082,7	2716,9	2814,3	2174,3	2131,9	1726
Київська	1525,4	1611,1	1751,7	1835,2	1988,5	1653,8
Львівська	1198,6	1254,6	1387,8	1637,8	1701,4	1374,9
Одеська	1042	1101,3	1220,5	1629,1	1671,7	1432,5
Запорізька	916,2	952,8	987,6	1077,6	1125,4	885,2
Закарпатська	363,7	364,4	348,5	406,4	437,5	376,6
Чернівецька	61,8	61,9	61,9	64,2	80,2	68,7

Виходячи з реалій сьогодення, іноземні інвестиції є тим ресурсом, який може найбільш вагомо сприяти підвищенню ефективності функціонування українських підприємств, а отже, і розвитку відповідних територій і міст, поліпшенню соціального захисту громадян.

Список використаних джерел

1. Герзанич В.М. Основні недоліки та проблеми залучення іноземних інвестицій в Україні / В.М. Герзанич // Ефективна економіка. – 2014.– №4. – С. 43–48.

2. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.in.gov.ua/index.php?get=212>.

Науковий керівник: Андрєєва Л.О., к.е.н., доцент

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ

Чукіна К.Ю., kettismail@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Ефективність використання персоналу є ключовим фактором, що впливає на конкурентоспроможність продукції та її якість, сприяє поліпшенню економічної діяльності, зменшенню витрат на персонал та зростанню доходів працівників.

Виробничий персонал підприємства формується і змінюється під впливом внутрішніх (вид продукції, технологічний процес, організація виробництва) і зовнішніх факторів (навколишнє середовище, законодавчі та психологічні норми суспільства, характер ринку праці тощо). Зовнішній фактор має великий вплив на макроекономічну ситуацію на відповідній території, яка характеризується такими параметрами, як чисельність активного (працездатного) населення, загальноосвітній його рівень, наявність робочої сили, рівень зайнятості, можливий резерв робочої сили. У свою чергу ці характеристики обумовлюють кількісні та якісні параметри трудових ресурсів.

Ефективне використання трудового потенціалу забезпечує відповідне зростання продуктивності праці. Зростання на багатьох діючих підприємств здійснюється за факторами, які визначають рівень технологізації, механізації і організації виробництва.

За останні роки в Україні намагаються змінити застарілу концепцію управління персоналом, але поки що даний процес є недостатньо ефективним. Основною причиною цього є слабка забезпеченість висококваліфікованими кадрами, які здатні творчо, на високому професійному рівні вирішувати складні завдання. Створення нормальних умов праці має винятково важливе значення. Досвід показує, що запрошенні і зайняті на виробництві кадри часто покидають роботу через несприятливі умови праці, що негативно впливає на стан виробництва його техніко-економічні показники і ритмічність роботи.

Задля максимально ефективного управління персоналом керівники підприємства мають дотримуватися таких принципів:

- *Людина – основа корпоративної культури.* Успішні підприємства приділяють велику увагу персоналу; коли людей ставлять на вершину змін, вони стають рушійною силою цих змін.
- *Менеджмент для всіх.* Управління має здійснюватися на трьох рівнях: вище керівництво, середнє керівництво (“команда”) і нижня ланка (“співробітники”).
- *Ефективність як критерій успіху підприємства,* що полягає в досягненні мети з мінімальним використанням ресурсів і максимальним отриманням прибутку.
- *Взаємини як критерій успіху підприємства.*
- *Якість як критерій ефективності.*
- *Команда як критерій успіху підприємства.* Усі команди й окремі співробітники, які входять до єдиної команди, роблять внесок як в успіх, так і в провали організації.
- *Навчання – ключ до розвитку та змін.*

Таким чином, за допомогою даних рекомендацій, кожне підприємство буде мати підґрунтя для розробки індивідуальних заходів з удосконалення управління персоналом у своїй структурі.

Список використаних джерел:

1. Державна програма активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2013 р. № 187 [Електронний ресурс]: постанова 187-2013-п / Кабінет Міністрів України. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/187-2013-%D0%BF>.
2. Богиня, Д. П. Ефективність праці в ринковій економіці [Текст] / Д. П. Богиня, А. Ф. Шевченко // Україна: аспекти праці. – 2013. – № 4. – С. 3–6.

Науковий керівник: Болтянська Л.О., к.е.н., доцент.

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Шолох Н.О., nataly_sholokh@ukr.net

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Д.К. Моторного

У господарській діяльності можуть бути зарекомендовані різні стратегічні варіанти розширення та розвитку підприємств в сучасних ринкових умовах. Одним з популярних варіантів є диверсифікація. Існує багато визначень поняття «диверсифікація». Найбільш поширеним економічним трактуванням цього поняття є паралельний розвиток кількох не взаємозв'язаних технологічних видів виробництва і (або) обслуговування, розширення асортименту вироблених виробів і (або) послуг.

Диверсифікація допомагає підприємствам залишатися конкурентоспроможними при несприятливих економічних умовах. Відбувається це за рахунок впровадження широкого асортименту товарів та послуг: отримання збитку від неприбуткових виробів (тимчасово, особливо за новими) підприємство компенсує зростанням прибутку від альтернативних товарів.

Виділяють такі основні види диверсифікації: вертикальна (концентрична), горизонтальна та конгломеративна диверсифікація.

Вертикальна диверсифікація — впровадження виробництва таких товарів (або послуг), які з технологічного та маркетингового боку пов'язані з існуючою діяльністю підприємства.

Вертикальної диверсифікації має такі позитивні моменти: • з'єднання координації дій з великими можливостями контролю; • стійкість господарських зв'язків у межах підприємства; • надійне постачання матеріально-технічних ресурсів; • тісна комунікація з кінцевими споживачами. Є і негативні сторони, однією з них ймовірність погіршення стану всієї діяльності підприємства внаслідок негативного зовнішнього впливу на один з підрозділів.

Яскравим прикладом використання вертикальної стратегії диверсифікації є ТОВ «Агро-Сервіс» (м. Мелітополь). Видами діяльності підприємства є реалізація сільськогосподарської техніки та запасних частин на південному сході України, вирощування сільськогосподарської продукції, виробництво борошна та хлібобулочних виробів, реалізація готової продукції у власній мережі кіосків «Хлібороб». Тобто на підприємстві здійснюється весь цикл виробництва - від вирощування пшениці до реалізації готового виробу кінцевому споживачу.

Горизонтальна диверсифікація націлена на вихід у нові сфери діяльності, які пов'язані із задоволенням потреб для існуючих споживачів фірми. Відбувається це шляхом отримання від своїх споживачів необхідної корисної інформації, яку можна використовувати при розробці нового виду продукції. Конгломеративна диверсифікація — характеризується виходом підприємства на нові сфери діяльності, які ніяк не пов'язані з існуючою діяльністю та потребами існуючих у підприємства споживачів. Для цього виду диверсифікації підприємству потрібно більше фінансових витрат, аніж при вертикальній та горизонтальній. Тому конгломеративна диверсифікація є оптимальним варіантом лише для великих фірм.

Будь-яке підприємство повинно використовувати диверсифікацію з найвищою для себе користю і найнижчим ризиком, тобто вибрати такий варіант вкладення капіталу, який забезпечить отримання максимального розміру прибутку і забезпечить фінансову стійкість діяльності фірми. Для цього потрібно враховувати всі переваги та недоліки цього процесу.

Список використаних джерел

1. Багорка М. О. Диверсифікація як фактор підвищення ефективності діяльності підприємств в сучасних умовах / М. О. Багорка, І. А. Білоткач // Інвестиції: практика та досвід. — 2009. — №10. — С. 17 — 21.

2. Куденко Н. В. Стратегічний маркетинг: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2005.

Науковий керівник: Лисак О.І. к.е.н., доцент

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СУКУПНИХ ДОХОДІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ

Щебликіна В.М., titovalerocka@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Домогосподарство – це важливий суб’єкт національної економіки. В умовах сучасного світу домогосподарства потребують державної підтримки, тому дослідження, що стосуються рівня доходів населення, дуже важливі для оцінки загального фінансового стану [1].

У 2018 році в Україні було 14934,9 тисяч домогосподарств. 67,4% з них – міське населення, а третина проживає у селах. Середній розмір домогосподарства – 2,58 особи. Сім’ї, що складаються з чотирьох і більше осіб, характерні переважно для сільської місцевості [2].

Було проведено вибіркове статистичне дослідження рівня сукупних доходів домогосподарств протягом останніх п’яти років. Отримані дані наведені у таблиці 1.

Таблиця 1 - Структура доходів і ресурсів домогосподарств

Показники	Роки				
	2014	2015	2016	2017	2018
Сукупні ресурси в середньому за місяць у розрахунку на одне господарство, грн.	4563,3	5231,7	6238,8	8165,2	9904,1
Структура сукупних ресурсів домогосподарств, %					
Грошові доходи:	91,2	89,4	86,0	87,5	89,9
оплата праці	48,8	47,2	46,7	52,4	54,5
доходи від підприємницької діяльності	5,2	5,5	5,2	4,4	6,0
доходи від продажу сільськогосподарської продукції	3,2	3,4	2,9	3,0	2,5
пенсії, стипендії, соціальні допомоги, допомога від родичів	34,0	33,3	31,2	27,2	26,9
Вартість продукції, отриманої з особистого домогосподарства	4,6	5,1	4,8	7,5	7,0
Пільги, субсидії на оплату житлово-комунальних послуг	0,4	1,3	4,7	4,7	2,8
Пільги на лікування та купівлю медикаментів, на оплату послуг зв’язку, транспорт	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Інші надходження	3,4	3,8	4,1	3,4	3,1

На основі наведених у таблиці 1 даних, можна зробити висновок, що у структурі доходів домогосподарств протягом всього періоду найбільшу вагу мають грошові доходи, а саме оплата праці, пенсії, стипендії і соціальні допомоги. Обсяг сукупних ресурсів виріс на 5340,8 грн. Спостерігається динаміка зміни обсягу субсидій на оплату житлово-комунальних послуг – їх кількість збільшилась, але у 2018 році знов зменшилась на 1,9%. Таким чином, політку в цій сфері можна вважати вдалою, адже наведені дані свідчать про покращення рівня дохідності домогосподарств.

Список використаних джерел

1. Мельник А. Сектор домогосподарств у сучасній економічній системі: теоретичні та емпіричні аспекти / А. Мельник, Н. Ціщик // Вісник ТНЕУ – 2008. - №3. – С. 8.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Науковий керівник: Андрєєва Л. А., к.е.н., доцент

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РИНКОВУ ЦІНУ

Щебликіна В.М., titovalerocka@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

На ринках товарів є незчисленна кількість різноманітних цін – грошових виразів вартості товару. Ринкова ціна (також називається вільною) – це ціна, яка з'являється безпосередньо на ринку, на неї впливає співвідношення між попитом і пропозицією. [1].

До необхідних умов ринкового ціноутворення належить самостійність підприємств, які працюють на певному ринку, безпосереднє встановлення цін на ринку, рівновага ринку на основі балансу між попитом і пропозицією, наявність конкуренції і боротьба з монополізмом, комерційна основа відносин суб'єктів господарювання, а також гарантія з боку держави у сфері самостійної організації виробництва, обігу та реалізації товарів. Одними з найголовніших є вартісні чинники. Вартість товару змінюється прямо пропорційно від того, скільки часу було витрачено на його виробництво, і обернено пропорційно – до продуктивності праці. [2].

На ринку існують фактори попиту, які визначають ціну товару. До них належить платоспроможний попит, обсяг попиту, властивості товару, які характеризують його корисність, новизну, а також здатність товару задовольнити потреби покупця. Поруч з ними завжди знаходяться фактори пропозиції, які регулюють ціну товару. Це кількість товару, запаси у можливих постачальників, витрати виробництва та обігу, співвідношення постійних і змінних витрат за умов різних обсягів випуску продукції, вартість засобів виробництва, податки, акцизи, прибуток і його розподіл на інвестиції, фонди, дивіденди та інші цілі. Іншим фактором впливу на формування ринкової ціни є чинники, які регулюють співвідношення попиту і пропозиції. Деякі зміни на ринку мають сталий характер. Наприклад, щозими пропозиція сільськогосподарської продукції на вітчизняному ринку падає, але попит залишається таким самим, як і влітку. Внаслідок такого співвідношення попиту та пропозиції ціни на свіжі овочі підвищуються.

Є чинники, які зменшують попит на певні групи товарів, внаслідок чого зменшується ціна товару за умов незмінної пропозиції. Одночасно збільшують попит і провокують падіння цін зростання обсягів виробництва, безкоштовне надання матеріальних благ населенню за рахунок ресурсів суспільних споживчих фондів, покращення якості товарів за умови сталих витрат, якісна маркетингова політика тощо. Не на останньому місці знаходяться й психологічні чинники, які в умовах ринкової економіки при встановленні ціни мають таку саму можливість, як і економічні. Науково доведено, що більшість споживачів дивляться на ціну як на показник якості товару або послуги.

Отже, на ціни впливає ринок. Так, цінова політика продавця часто залежить від того, з яким ринком (чистої конкуренції, монополістичної конкуренції чи олігополії) він має справу. В умовах ринку чистої конкуренції, де продається схожий за якістю товар ціна повністю залежить від співвідношення попиту і пропозиції.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/25889:59791>
2. Основи економічної теорії: підручник / Т.М. Камінська. – 2-е видання – С. 653. Корінев В.Л. Вплив цінових змін на поведінку споживачів при стратегічному ціноутворенні на генеричні товари / В.Л. Корінев, В.В. Кірик // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2010. – № 1. – С. 11-20.
3. Овчар О.В. Соціально-психологічні чинники споживчої поведінки / О.В. Овчар // Наука і освіта. – 2014. – № 9. – С. 159-163

Науковий керівник: Болтянська Л.О., к.е.н., доцент

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Ясінська Н.В., yasinskaya1305@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Під резервами підвищення економічної ефективності виробництва розуміють невикористані можливості збільшення випуску продукції в розрахунку на одиницю сукупних витрат завдяки більш раціональному використанню усіх видів ресурсів підприємства. Даний напрямок відображає першочергову необхідність аналізу ефективності використання наявної матеріальної бази виробництва та живої праці. При цьому слід враховувати рівень завантаження обладнання в часі, структуру собівартості продукції, що виготовляється, з точки зору співвідношення в ній амортизації, матеріальних витрат, витрат на оплату праці. Зазначені показники слід порівняти з показниками найближчих конкурентів. Для оборотних фондів найважливішим показником є швидкість їх обороту, удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення, прискорення реалізації готової продукції, зменшення обсягів дебіторської заборгованості. Крім того, напрямками раціоналізації використання матеріальних ресурсів є аналіз основних витрат та нераціонального використання ресурсів, обґрунтоване нормування витрат матеріалів, організація використання вторинних ресурсів, створення системи заохочення за економію сировини, енергії, використання сучасних високотехнологічних матеріалів.

Відповідно аналізу ефективності використання трудового потенціалу підприємства, підприємствам необхідно зосередити увагу на таких аспектах: внутрішньозмінні втрати робочого часу; втрати робочого часу внаслідок плинності кадрів; рівень використання засобів механізації, автоматизації праці та комп'ютерної техніки; аналіз системи стимулювання працюючих; визначення професійно-кваліфікаційної структури працюючих.

Рівень ефективності діяльності підприємства залежить також від зовнішніх та внутрішніх чинників. До перших слід віднести: державну і соціальну політику (діяльність владних структур, законодавство, фінансові інструменти, економічні нормативи); інституційні механізми (дослідні і навчальні центри, інститути, асоціації); інфраструктуру (інноваційні фонди, комерційні банки, фондові біржі, інформаційні мережі, транспорт, торгівлю); структурні зміни в суспільстві та економіці (в сфері технологій, наукових досліджень, в складі персоналу за ознаками освіченості та кваліфікації). Внутрішніми чинниками є технологія, устаткування, матеріали, енергія, виробнича організація і система управління, працівники, методи роботи, стиль управління. Кожне підприємство мусить постійно контролювати процес використання внутрішніх чинників через розробку та послідовну реалізацію власної програми підвищення ефективності діяльності, а також враховувати вплив на неї зовнішніх чинників.

Таким чином, підвищення ефективності діяльності підприємства – одна з центральних проблем сучасності. Для успішного вирішення різноманітних економічних і соціальних завдань немає іншого шляху, окрім різкого підвищення ефективності всього суспільного виробництва.

Список використаних джерел:

1. Богданович О. Г. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу. Маркетинг і менеджмент інновацій / О. Г. Богданович. – 2012. – №1. – С. 45–58.
2. Ковальов А. І. Аналіз фінансового стану підприємства: підруч. / А. І. Ковальов, В. П. Привалов. – М: Центр економіки і маркетингу, 2002. – 541 с.
3. Краснокутська Н. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посіб. / Н. С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 352 с.

Науковий керівник: Болтянська Л.О. к.е.н., к.е.н., доцент